

אונזער קאמף פיהרען מיר פאר די רעכט און זיכערהייט פון די דייטשע יודען

Oplata pocztowa uliszczona ryczałtem

HAJER FOLKSBLAT

פריי 35 גראשען

דיינא 26 זייטען

היינטיג פאצירט דאס פאלקסבלאט

№ 86

Łódź, Poniedziałek, 10 kwietnia 1933 r.

עלפטער יאהרגאנג

לאדז, מאנטאג, י"ד ניסן תרצ"ג

№ 86

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — 224-71 טעל. פערקויפונגסער 21, טעל. 224-71

ברב פואב וקרוע אנו מוֹדִיעִים ע"ד האסון הנורא שקרה לנו בהקסה ממנו אחרי מחלה קצרה, בעלי האהוב ורודי היקר הישר והמצוין באדם

נ"ע אברהם מנחם וויינמאנער
ב"ר שמעון ז"ל

בשנת נ"ז לימי חייו.

הלויתו למנוחת עולמים תהי' היום בשעה 12 ממעונו רחוב 11 ליסמאנער (קונסטנ-
טינובסקה) 28 המודיעים בצער עמוק וביגון קודר

אשתו ומשפחתו המתאבלים.

כשר לפסח



W. Weissbaur & Co.

פרייזער מאסער
איצט לאנדאן

**גומער און
געשמאקער**

אין נור פון דער איבעראל-בעוואוסטער פירמע

ווי. ווייסאצקי און קאמפ.

הונסדע ע"י קלונמוס זאב וויסאצקי ז"ל
וועלכע איז אנערקענט אלס די בעסטע אויף דער וועלט.
ספעציעלע ערפאלג האבען די סארטען:

אין אריגינעלע
פערפלעמבירמע
בלעד-שאכטלעך

№ 74 און № 75

אין אריגינעלע
פערפלעך
באנדראלירט

צו בעקומען איבעראל!

300

צו בעקומען איבעראל!

כשר לפסח

בהכשר של הרב מדניצ'ר יעקב מאיר סגלוביץ
עם ועד הרבנים מווארשא.

כשר לפסח



ANGLAS

**שאקאלאד
און קאקאא**

כשר לפסח

בהכשר של הרב בדאניצ'ר יעקב מאיר סגלוביץ
עם ועד הרבנים מווארשא.

כשר לפסח

Skład Konsygnacyjny:

SALOMON SEIDLER, Łódź, Piłsudskiego 32

tel. 221 58 i 132-30.

זאל פירמאניע
נארמאלישע 20

וועלכער וועט אויספירען:
תפילות, פאלעס - לידער
און אפערן-אריעס פון זיין
נייגס און אלטען רעפערטואר.

ראנערשטאג, דעם 18 אפריל, פונקטליך 9 אונטער וועט פארקומען
אייז איינציגער רעליגיעזער קאנצערט

זאל פירמאניע
נארמאלישע 20

פון וועלכע-בעריהמטען
אויפגעהאטאר פון
ווארשא ווער
סינאגאגע

מישה קוסעוויצקי

פאר'ן קאנצערט וועט קומען ווייניג און קאמפערס תהלים אלס צייכען פון ראטעס געגען די ריפוט אויף יודען אין דייטשלאנד.
ביים קלענערן פון ליכטערמאד-דאנאדאווילע, בילעטען צום פרייז פון 1.09 זל. צו בעקומען: ראשונה, פערטק-38 (קאנדיטאריי) און ביי דער קאסע פון פילמאניע.
צוליב דעם, וואס אלע פערזענלעכע-ערטער וועלען אין טאג פון קאנצערט זיין געשלאסען, ווערט געבעטען אים אויסצומיידען א גערענג ביי דער קאסע זיך צו פערזאנלעך בעצייטענס מיט בילעטען.

פערסאן-שם-לען:
בעמערקונג: דאס אלעס ווערט אויסגעפירט געווארן געווארן אויטעך די שונאה פון אנשים כשרים ונאמנים.

פילסודסקיעגא 50
זאואדזקה 11
שרודמיעסקא 7

„ZŁOTY RAJ“
אינהאבער ש. האלפערין

די בעוואוסטע יידישע
שאקאלאד-פאבריק

פערסאן-שם-לען:
בעמערקונג: דאס אלעס ווערט אויסגעפירט געווארן געווארן אויטעך די שונאה פון אנשים כשרים ונאמנים.

פילסודסקיעגא 50
זאואדזקה 11
שרודמיעסקא 7

„ZŁOTY RAJ“
אינהאבער ש. האלפערין

די בעוואוסטע יידישע
שאקאלאד-פאבריק

פערסאן-שם-לען:
בעמערקונג: דאס אלעס ווערט אויסגעפירט געווארן געווארן אויטעך די שונאה פון אנשים כשרים ונאמנים.

פילסודסקיעגא 50
זאואדזקה 11
שרודמיעסקא 7

„ZŁOTY RAJ“
אינהאבער ש. האלפערין

די בעוואוסטע יידישע
שאקאלאד-פאבריק

פערסאן-שם-לען:
בעמערקונג: דאס אלעס ווערט אויסגעפירט געווארן געווארן אויטעך די שונאה פון אנשים כשרים ונאמנים.

פילסודסקיעגא 50
זאואדזקה 11
שרודמיעסקא 7

„ZŁOTY RAJ“
אינהאבער ש. האלפערין

די בעוואוסטע יידישע
שאקאלאד-פאבריק

Dr. Wajnberg
פערזענלעכע פון צונג-הארט-און פלעטרא-טראנסמיטען צינער-נאם 11, טעל. 126-02 נעמט ער פון 9-10 מדיה, 3-4 און 8-9 און.

נאליד, ביזשומערע
אין לאמבארד-וויטעס צאליט די העכסטע פרייזען איינזאדאר פיאדקא, פערטקאווער 7.

אורית יום-טוב
פערזענלעכע אייד מיט גוטע און ביליגע דאמע-הערע-און הינדער-פון דער בעסטער קוואליטעט פון דער פירמע

A. Ogórek, Zawadzka 11

מפעפיע
גארדינען, לענאלעאומס, נארשויטקעס און פערזענלעכע בראקאט-שמאפען אין א גרויסען אויסוואהל צו שמוינגענדיג ביליגע פרייזען צומאפעס

י.ראמענבערג
נאנאמיעסקא 1 טעל. 157-10
גרויסער אויסוואהל פון פונקטערס פלוש-דעקען א.א.פ. פאבריקאטען ספעציעלע ביליגע פרייזען פאר אויסמאכטער גארדינען.

פערסאן-שם-לען:
בעמערקונג: דאס אלעס ווערט אויסגעפירט געווארן געווארן אויטעך די שונאה פון אנשים כשרים ונאמנים.

פילסודסקיעגא 50
זאואדזקה 11
שרודמיעסקא 7

„ZŁOTY RAJ“
אינהאבער ש. האלפערין

די בעוואוסטע יידישע
שאקאלאד-פאבריק

פערסאן-שם-לען:
בעמערקונג: דאס אלעס ווערט אויסגעפירט געווארן געווארן אויטעך די שונאה פון אנשים כשרים ונאמנים.

פילסודסקיעגא 50
זאואדזקה 11
שרודמיעסקא 7

„ZŁOTY RAJ“
אינהאבער ש. האלפערין

די בעוואוסטע יידישע
שאקאלאד-פאבריק

פערסאן-שם-לען:
בעמערקונג: דאס אלעס ווערט אויסגעפירט געווארן געווארן אויטעך די שונאה פון אנשים כשרים ונאמנים.

פילסודסקיעגא 50
זאואדזקה 11
שרודמיעסקא 7

„ZŁOTY RAJ“
אינהאבער ש. האלפערין

די בעוואוסטע יידישע
שאקאלאד-פאבריק

הילפב-הייט לטובת "לינת החולים"

לאדזער יודען! געדענקט איין די טויזענדער פערארומטע אויף הילפס-בערעכטיגטע יודן פון אונזער שטאט, וואס נויטיגט זיך אין דער מעדיצ. הילף און שטיצע פון "לינת החולים" נעמט אנטייל אליין אין דער הילפס-קייט און רופט ארויס אייערע פריינד און בעקאנטע יעדער יוד דארף זיך פרייוויליג בעשטייערן פארן "לינת החולים" פוסט ווע 21. יום אין "נייעס פאלקסבלאט"

די עלעגאנטסטע מענער-הייטעז "KURJER KAPELUSZNICZY" לאדז, 15 פאלודניאווא 15

אכטונג! צוליב קריזיס פערקויף אין מיט 40% ביליגער. זעמליכע רעפערטורען אין טאקאנידען ווערען אויסגעמיהרט לויטן אויסגענידענען פוסטער. קומט און איבערצייגט אייך!

צום פרייהלינג און זומער-סעזאן

זילבער-פיקסעז, בלוי-פיקסעז, קרייץ-פיקסעז און רויט-פיקסעז

אריגינעלע קאנאדישע צו האנדלערעני-פרייעז

מיט אכטונג

Skład Futer HAJMAN TUROBINER

Piotrkowska 82, tel. 190-24.

בעמערסונג: סיווערע אנגענומען פערלי-מאנאלען און מענער-פערלעך אויף בעשמעלונג.

טעאטער "סקאלא" 15 שרודמיסקא 15

ד.בן-גוריון

מאנאט דעם 17-טען אפריל (שבעי של פסח) 11 פריה קומט פאר

א פייערליכע אקאדעמיע

1. דערעפונג (2 בענריסונג) 8 רעפערטאט פון ד.בן-גוריון

2. וואס ווילעז מיר איז א"י

3. פילמען פון 49 גר. ביו 2.50 זל. שוין צו בקומען און קעסט פון "סקאלא".

די לייטונג

פון די ערשטע ארמאדאקסישע לערן-און ערציהונגס-אנשטאלטען

"דרכי נעם"

פון גרשון אלי' ליסס אין לאדז

ערשטער "דרכי נעם" קלינסקינג 50 מעל. 215-26

צווייטער "דרכי נעם" אל. 1 מאי 20 מעל. 200-43

מאכט בעקאנט, אז לויט פערזאנלעכע פון דער שול-מאכט מוזען די איינשרייבונגען פון תלמידים צום נייצם שול-יאהר - ביי נייע ווי אויך ביי די אלטע תלמידים - געשעהען בין דעם 1 מאי ה.ה. צוליב דער דערמאנטער פערזאנלעכע ווערען שוין פון איצט אן אנגענומען איינשרייבונגען פון תלמידים צום נייצם שול-יאהר אין אונזערע פערגרעסערטע לערן-אנשטאלטען און גליידימ'ס.

גלייכצייטיג דער פערזאנלעכע פון דער יענטיגער שול-דער צייט, האבען מיר אויך בקלאסען צום נייצם שול-יאהר

די פרייוויליג פון שכל צו ערמעגליכען אויך זוכען פון מיר גרויס פרויען סטודענט די ג.ע. סקול, אז דער "דרכי נעם" קלינסקינג 50 און נאכערע פערזאנלעכע פון שול-ערשטקלעסער האט פארמאגט אונטערזוכען

כאקאר אויף דעם 1-טען שטאט

עס ווערט יעצט אויך פערזאנלעכע און פערזאנלעכע די מתיבתא לתלמוד והוראה

פון דער מוסיקלעכע פון בעהאנדלען בעלי-הוראה גלייכצייטיג זוכען מיר סטודענט, אז

די 8-כלאסיגע גימנאזיע-הוראכע

קאנצענטרירט דורכ'ן קוראסערום ווערען יעצט פער-גרעסערט און לויט'ן נייעם שול-אנסטאלט וועלען זיין מערסט די גימנאזיע-קלאסען IV, V און VI אונטער-דער לייטונג און ביי דער מוסיקלעכע פון בעקאנטע גימנאזיע-פראפעסארען.

צו די קאנצענטרירטע ווערען ווערען ווערען ווערען און בעסטע און א פערזאנלעכע שטער געווענען הילד-געבעט און נאך אונטערזוכען

די ווער-קאלאניע ביים "דרכי נעם" איינשרייבונגען ווערען אנגענומען סטודענט פון 1-9 און פון 7-4 - און צו די 8-קלאסיגע גימנאזיע-ווער-קורסען סטודענט פון 4-8 אונטער.

די איינשריפט = עקזאמסען הויבען זיך אן כ"ז אייר (23 מאי ה.ה.)

די לייטונג

בשווא טובה

די בעוואוסטע וויין-פאבריק פון

מ. ליפסקער, ציגעל-גאס 5

מער. 190-46

האט צוליב קריזיס פערקלענערט די פרייען און פערקויפט

א גוטע פלאש ריינעם ראדיוניע-וויין

כשר לבח"ג א קווארט 1.50 זל. א באמשינקע 0.6 1.20 זל.

ווי אויך א קווארט מאשט ראדיוניקאדער א קווארט 1.80 זל. א באמשינקע 1.35 זל.

ווי אויך פון פערשידענע וויינען, לימערען, האנאקען, שפריט שליפאוויי, מעהר כשר לפסח, ברמל-ווייץ צו פערקלע-נערטע פרייען, ווי אויך בעוואוסטע אונגאר-וויין פון דער מירמע י.מ. גומער א קווארט 5.50 זל. א באמשינקע 3.75 זל.

אויף פערלאנג פון די ג' קונדען ווערען די בעסטעלונגען אפגעשניקט אהיים

בשר לחת הפסח!

מיט אכטונג **מ. ליפסקער**

ציגעל-גאס 5, מער. 190-46.

דאס לאנגיאריגע בעקאנטע און רעיעלע

טונד און קארט-געשעפט

Herman ŁOSKI

(עקזיסטירט פון 1910)

לאדז, נאוואמיעסקא 3, טעל. 114-92

פראנט 2-טער שטאט

בעזיגט אויף קאנער צום פרייהלינג און זומער-סעזאן דעם גרעסטען און שטעסטען אויסוואהל פון די

נייעסטע הערעז און דאמעז-שטאמעז

אין זעמליכע פארבען און סטענען פון ענגלישע, ביליגער, מאמאשאווער סחורות א.א. גענויע פאבריק-פרייעז! געדענקט די אדרעס! קומט און איבערצייגט אייך!

בעהאנטמאכונג

דערמיט טייל איך מיט דער ג' קונדשאפט, אז דער ערשטקלאסיגער

הערז-שניידער-אטעליר

מ.ד. קומשינסקי

פריער געוועזען 15, האט זיך איבערגעטראגן אויף

28 זאוואדזקא 28

1-טער שטאט

אין נעהם אן בעסטעלונגען צום פרייהלינג-און זומער-סעזאן וועט די לעצטע אויסגענידעטע מאדעלען, רעיעלע בעהאנדלונג! פינקטליכע אויסמיהרונג! מעסיגע פרייעז! און כ'בעט די ג' קונדשאפט מיך אויך ווייטער צו בעזוכען.

M. D. Kuczyński

28 Zawadzka 28.

סול-מייב

אונזער חשוב וועט-סטארשי ה

אבא רובינאוויטש און פרוי

צו דער חתונה פון זייער ליבער זון

דורך מיט פול. שרה רובינאוויטש

ווינשען מיר זיי זאלען דערלעבען פיל נחת און דעם יונגען פאר א גליקליכע צוקונפט.

די פטרווילאונג פון בלעכער-צער

רעשטדער

ביליגער, לענגערע און טאמאסאווער פערקויפט אויס

צו פערקלענערטע פרייעז

S. SULKES

לאדז, 15 נאוואמיעסקא 15

טעל. 163-84 9991

ארע דארפען וויסען!

צום זומער-סעזאן

בעקומט איהר

פון די בעסטע קוואליטעטען ביליגער, מאמאשא-ווער און אנדערע נייעס-מאדערנסע מוסטערען פון הערען-און דאמעז-שטאמען

פאר נעמער

אויף אפטיגער, אויף פאלמעס

מיט 30% ביליגער

קומט און איבערצייגט אייך!

R. SZCZĘŚLIWY

5 נאוואמיעסקא 5, פראנט 2, שטאט.

קמח חטים כשר לפסח

תחת השגחת הרבניאט דפה

אונטער דער אויפזיכט פון היגען ראבינאט אין אונזער מיהל גע'ש'ר'ט און אזוי ווי ס'פרייגט יאהר, וועלען מיר דאס שענסטע מעהל צושטעלען פאר אונזערע ג' קונדען, דערפאר נישט צו פערגלייכען מיט דער פראווינץ, וואס איסטער שלעכטעס מעהל און נישט שעהנעס, קענען זיי ביי דער ליפערונג נישט נאכ-קומען אזוי ווי מיר, וואס ערפילען יעדעס פערזאנלעכע מיט אכטונג

"ELEKTROMŁYN"

Łódź, Zakątna 47, tel. 147-40.

בעמ: בעשעלונגען ווערען אנגענומען פערזענליך אדער פערקלענע 147-40.

אונזער סימטעטען מיטעטיהל דריקען מיר אויס

אונזער מיטגרייטערען

פול. אסתר שער-אדוקא

צוליב'ן טויט פון איהר

פאטער

ביורא און אינסטרוקטארען = פערסאנאל פון ארמ' אין לאדז.

8881

דער קאמאניסטער וועג דער דייטשער קאמוניסטישער פארטיי

רוזעלטה קוקט זיך צו ערשט שפעטער וועט ער בעשטימען אנאמבאדאר מיו בערלין
לונדאן, 9. 4. (ספ. טעל.)
פון וואשינגטאן איז מען מודיע אז רוזעלטה האט בעשלאסען דערוייל צו רעזיגנירען פון בעשטימען א צייטעם אמבאדאדאר אין בערלין.
ער וויל, רעכענט מען, א געוויסע צייט אבסערוירען היטלערס פאליטיק און איבערצייגען זיך צו וואס זי צילט.
און די פאליטישע קרייזען פערזענלעך מען אז די דעציזיע איז אנגענומען געווארען אונטער דער השפעה פונם סענאטאר בארדן, וועלכער בעציהט זיך אלס יוד, זעהר גישט פריינדליך צו דער ארטישער גערעגירונג פון דייטשלאנד.
בארדן איז איינער פון די גאנצענטסטע פאליטישע רעגירונג פון רוזעלטה.

געקליבענע ארץ-ישראל-וויינען
פון דער עלטסטער יודישער קאלאניע פתח תקוה איז צו בעקומען נאר ביי דער וויין-פירמע **"באר וויין"**
אינהאבער: מענדעל בארנשטיין
לאדן, נאוואמיעססא 30, טעל. 210-58.

ענגלישע גווארדיע-גרענאדירן לערנען זיך מעכט



מאסקווע, 9. 4. (ספ. טעל.)
דער אויספיהרונגס-קאמיטעט פון קאמוניסטערן האט זיינט אגענדאטען א גרויסע דעסקוסיע מכות דער אויספיהרונג פון די דייטשע קאמוניסטען לגבי דעם היטלער-דעושים אין דייטשלאנד.
מזר דער דייטשער קאמוניסטישער פארטיי האט געהאלטען א רעפערעט העקערט.
אויפן אדרעס פון די דייטשע קאמוניסטען זענען געפאלען א סך פארווארפען און באשולדיגונגן גען. דער קאמאניסטער האט אנערקענט די טאקטיק פון די דייטשע קאמוניסטען פאר א ריכטיגע, און די בעדינגונגען פאר א בעוואפענטען ווייניגשטאנד פאר גישט רייך.
די גאנצע שולד איז אריינגעווארפען געווארען אויף דער פאליטיק פון די סאציאל-דעמאקראטען, וועלכע האט פאר דער גאנצער צייט זינט דער עקזיסטענץ פון דער ווייניגער רעפובליק צוזאמען מיטן צווייטען אינטערנאציאנאל גישט דעקלארט צו שווערן א בשותפותדיגע פראגט.
עס איז בעשלאסען געווארען אז די דייטשע קאמוניסטישע פארטיי דארף זיך צוגרייטען צו אראפ-ווארפען די היטלער-דיקטאטור דורך א בעוואפענטער טער מלוכה-פערשונגען.

מאשיין-מצות

פון דער מעכאנישער בעקעריי ביי דער בעוואוסטער צוקערניש **נ. וויינבערג**
אונטער דער השגחה פון יאנאווער רב
38 פיעטריקאווער 143-82
מכשט בעשטעט דער ג' קורסאט, או צוליב דו קאמאניסטע בעשעלדיגקייט, ווערט נעכטען וואס פירערט צו טומען נאך מצות, פרו אויף ארומ צו קענען דאסן וואונט צו-הויבערשטעלן.
האנהורעני-פרייזע!
בעמערקונג: די מצות און מצה-מעהל זענען עפעקט און פערזענלעך מיט אונזער פירמע.
ווי אויך שוין צו בעקענען **יום-טוב'דיג מאקאראן**.
די ביזנעסע קוועלע פון ערשטקלאסיגע מאדערנע
פאלקעס און גושיווקעס
ווערען רעזעל אינסעפיהרט נאר ביי צוקער, האנסטאטינער 15 אין הויף ערשטער אייגנאנג רעכט.

Dr. med. J. SCHORR
I WONICZ פון ספעציאליסט
פאר הארץ און סקלעדאזע-קראנקהייטען וואונט יעצט אין לאדן
גראנסקא 11 טעל. 226-85
נעמט אן טעגליך פון 4-6 נאכמיטאג.
פרייטעז פרילאו פונאקלעז
נאר 50 גראשען.
אויך לאזט פערש פרייטעז און גלעזער
M. J. HERSHKORN, Śródmiejska 1.

ברייריאנטען, גארד
זיכער, פערשיר, ביזשעפריע, דאמ-בארד-קוויטעס מוילעס און צאהלעט די העכסטע פרייזען
Magazyn jubilerski **M. H. LISSAK, Piotrkowska 5**
Dr. S. KANTOR
ספעציאליסט פאר היט, ווענעישע און געשעכטע-קראנקהייטען וואונט יעצט
Piotrkowska 90, tel. 129-45
נעמט אן פון 8-2 נאכט, און 4 אונטער, וואונט און יום-טוב פון 8-2 נאכט.

וואוינונגען, צו פערמיטען 2 גרויסע פראנטווע שטובען צוזאמען אדער ענצעל אויך מררכי גאליס גאס נומער 9, אויך א גרויסע שטוב אויך פראנצישקענער גאס צו ערשטערען אויך מררכי גאליס גאס נומער 9 ביי צוקערמאן.
1839

פועלי-צייון (פער. אר.ב. פארטיי מאסיבעט)
דאזער מאסיבעט
ענגלישער זאל, אל. 1=שער מאי 2
מיטוואך, דעם 12 טן ד.ה. פונקטליך 10 פריה, קומט פאר א מאסן-מיטינג קיין ארץ-ישראל
עס וועלען רעפערירען די ח"ח ד"ר ה. בערנער (ווארשע) א. ביאלאפאלסקי (ווארשע), ד"ר א. מארטאקאווער ל. לעווין, ר. ראבינאוויטש א. א.
בילעטען אין פרייז פון 30 גר. ביי דער פערט. 1261

הינדער-וועגעלעד
נעהם איך אן צו דעקען מיט צערטע און צו דעקארירען בודקעס, איך קליין אויך געניצעט קינדער-וועגעלעד.
I. GNAT, Południowa 21
Lek. dent. **L. GECOWOWA**
נעהמט אן ווערלאנג 3-1 טער שטאק, פראנט טעל. 131-91 6081
פון 1-11 און פון 8-3 אונטער.
פריהער אין דער לעטשניצ "Wita".

אויגען - קריניק
מיט שטערניגע בעמטען פון **Dr. B. Donchin**
טעל. 221-72, 90
נעהמט אן שטערניגע אויגען-קראנקע (צוועק אפערעציע א.ו.וו.), ווי אויך אמבליאפטישעס פון 9 ביז 1 און פון 4 ביז 7.30 אונטער.

פיעטריקאווער 90, 221-72
נעהמט אן שטערניגע אויגען-קראנקע (צוועק אפערעציע א.ו.וו.), ווי אויך אמבליאפטישעס פון 9 ביז 1 און פון 4 ביז 7.30 אונטער.

מאשיין-מצות

פון דער מעכאנישער בעקעריי ביי דער בעוואוסטער צוקערניש **נ. וויינבערג**
אונטער דער השגחה פון יאנאווער רב
38 פיעטריקאווער 143-82
מכשט בעשטעט דער ג' קורסאט, או צוליב דו קאמאניסטע בעשעלדיגקייט, ווערט נעכטען וואס פירערט צו טומען נאך מצות, פרו אויף ארומ צו קענען דאסן וואונט צו-הויבערשטעלן.
האנהורעני-פרייזע!
בעמערקונג: די מצות און מצה-מעהל זענען עפעקט און פערזענלעך מיט אונזער פירמע.
ווי אויך שוין צו בעקענען **יום-טוב'דיג מאקאראן**.
די ביזנעסע קוועלע פון ערשטקלאסיגע מאדערנע
פאלקעס און גושיווקעס
ווערען רעזעל אינסעפיהרט נאר ביי צוקער, האנסטאטינער 15 אין הויף ערשטער אייגנאנג רעכט.

Dr. med. J. SCHORR
I WONICZ פון ספעציאליסט
פאר הארץ און סקלעדאזע-קראנקהייטען וואונט יעצט אין לאדן
גראנסקא 11 טעל. 226-85
נעמט אן טעגליך פון 4-6 נאכמיטאג.
פרייטעז פרילאו פונאקלעז
נאר 50 גראשען.
אויך לאזט פערש פרייטעז און גלעזער
M. J. HERSHKORN, Śródmiejska 1.

ברייריאנטען, גארד
זיכער, פערשיר, ביזשעפריע, דאמ-בארד-קוויטעס מוילעס און צאהלעט די העכסטע פרייזען
Magazyn jubilerski **M. H. LISSAK, Piotrkowska 5**
Dr. S. KANTOR
ספעציאליסט פאר היט, ווענעישע און געשעכטע-קראנקהייטען וואונט יעצט
Piotrkowska 90, tel. 129-45
נעמט אן פון 8-2 נאכט, און 4 אונטער, וואונט און יום-טוב פון 8-2 נאכט.

וואוינונגען, צו פערמיטען 2 גרויסע פראנטווע שטובען צוזאמען אדער ענצעל אויך מררכי גאליס גאס נומער 9, אויך א גרויסע שטוב אויך פראנצישקענער גאס צו ערשטערען אויך מררכי גאליס גאס נומער 9 ביי צוקערמאן.
1839

פועלי-צייון (פער. אר.ב. פארטיי מאסיבעט)
דאזער מאסיבעט
ענגלישער זאל, אל. 1=שער מאי 2
מיטוואך, דעם 12 טן ד.ה. פונקטליך 10 פריה, קומט פאר א מאסן-מיטינג קיין ארץ-ישראל
עס וועלען רעפערירען די ח"ח ד"ר ה. בערנער (ווארשע) א. ביאלאפאלסקי (ווארשע), ד"ר א. מארטאקאווער ל. לעווין, ר. ראבינאוויטש א. א.
בילעטען אין פרייז פון 30 גר. ביי דער פערט. 1261

הינדער-וועגעלעד
נעהם איך אן צו דעקען מיט צערטע און צו דעקארירען בודקעס, איך קליין אויך געניצעט קינדער-וועגעלעד.
I. GNAT, Południowa 21
Lek. dent. **L. GECOWOWA**
נעהמט אן ווערלאנג 3-1 טער שטאק, פראנט טעל. 131-91 6081
פון 1-11 און פון 8-3 אונטער.
פריהער אין דער לעטשניצ "Wita".

אויגען - קריניק
מיט שטערניגע בעמטען פון **Dr. B. Donchin**
טעל. 221-72, 90
נעהמט אן שטערניגע אויגען-קראנקע (צוועק אפערעציע א.ו.וו.), ווי אויך אמבליאפטישעס פון 9 ביז 1 און פון 4 ביז 7.30 אונטער.

פיעטריקאווער 90, 221-72
נעהמט אן שטערניגע אויגען-קראנקע (צוועק אפערעציע א.ו.וו.), ווי אויך אמבליאפטישעס פון 9 ביז 1 און פון 4 ביז 7.30 אונטער.

מאשיין-מצות

פון דער מעכאנישער בעקעריי ביי דער בעוואוסטער צוקערניש **נ. וויינבערג**
אונטער דער השגחה פון יאנאווער רב
38 פיעטריקאווער 143-82
מכשט בעשטעט דער ג' קורסאט, או צוליב דו קאמאניסטע בעשעלדיגקייט, ווערט נעכטען וואס פירערט צו טומען נאך מצות, פרו אויף ארומ צו קענען דאסן וואונט צו-הויבערשטעלן.
האנהורעני-פרייזע!
בעמערקונג: די מצות און מצה-מעהל זענען עפעקט און פערזענלעך מיט אונזער פירמע.
ווי אויך שוין צו בעקענען **יום-טוב'דיג מאקאראן**.
די ביזנעסע קוועלע פון ערשטקלאסיגע מאדערנע
פאלקעס און גושיווקעס
ווערען רעזעל אינסעפיהרט נאר ביי צוקער, האנסטאטינער 15 אין הויף ערשטער אייגנאנג רעכט.

Dr. med. J. SCHORR
I WONICZ פון ספעציאליסט
פאר הארץ און סקלעדאזע-קראנקהייטען וואונט יעצט אין לאדן
גראנסקא 11 טעל. 226-85
נעמט אן טעגליך פון 4-6 נאכמיטאג.
פרייטעז פרילאו פונאקלעז
נאר 50 גראשען.
אויך לאזט פערש פרייטעז און גלעזער
M. J. HERSHKORN, Śródmiejska 1.

ברייריאנטען, גארד
זיכער, פערשיר, ביזשעפריע, דאמ-בארד-קוויטעס מוילעס און צאהלעט די העכסטע פרייזען
Magazyn jubilerski **M. H. LISSAK, Piotrkowska 5**
Dr. S. KANTOR
ספעציאליסט פאר היט, ווענעישע און געשעכטע-קראנקהייטען וואונט יעצט
Piotrkowska 90, tel. 129-45
נעמט אן פון 8-2 נאכט, און 4 אונטער, וואונט און יום-טוב פון 8-2 נאכט.

וואוינונגען, צו פערמיטען 2 גרויסע פראנטווע שטובען צוזאמען אדער ענצעל אויך מררכי גאליס גאס נומער 9, אויך א גרויסע שטוב אויך פראנצישקענער גאס צו ערשטערען אויך מררכי גאליס גאס נומער 9 ביי צוקערמאן.
1839

פועלי-צייון (פער. אר.ב. פארטיי מאסיבעט)
דאזער מאסיבעט
ענגלישער זאל, אל. 1=שער מאי 2
מיטוואך, דעם 12 טן ד.ה. פונקטליך 10 פריה, קומט פאר א מאסן-מיטינג קיין ארץ-ישראל
עס וועלען רעפערירען די ח"ח ד"ר ה. בערנער (ווארשע) א. ביאלאפאלסקי (ווארשע), ד"ר א. מארטאקאווער ל. לעווין, ר. ראבינאוויטש א. א.
בילעטען אין פרייז פון 30 גר. ביי דער פערט. 1261

הינדער-וועגעלעד
נעהם איך אן צו דעקען מיט צערטע און צו דעקארירען בודקעס, איך קליין אויך געניצעט קינדער-וועגעלעד.
I. GNAT, Południowa 21
Lek. dent. **L. GECOWOWA**
נעהמט אן ווערלאנג 3-1 טער שטאק, פראנט טעל. 131-91 6081
פון 1-11 און פון 8-3 אונטער.
פריהער אין דער לעטשניצ "Wita".

אויגען - קריניק
מיט שטערניגע בעמטען פון **Dr. B. Donchin**
טעל. 221-72, 90
נעהמט אן שטערניגע אויגען-קראנקע (צוועק אפערעציע א.ו.וו.), ווי אויך אמבליאפטישעס פון 9 ביז 1 און פון 4 ביז 7.30 אונטער.

פיעטריקאווער 90, 221-72
נעהמט אן שטערניגע אויגען-קראנקע (צוועק אפערעציע א.ו.וו.), ווי אויך אמבליאפטישעס פון 9 ביז 1 און פון 4 ביז 7.30 אונטער.

מאשיין-מצות

פון דער מעכאנישער בעקעריי ביי דער בעוואוסטער צוקערניש **נ. וויינבערג**
אונטער דער השגחה פון יאנאווער רב
38 פיעטריקאווער 143-82
מכשט בעשטעט דער ג' קורסאט, או צוליב דו קאמאניסטע בעשעלדיגקייט, ווערט נעכטען וואס פירערט צו טומען נאך מצות, פרו אויף ארומ צו קענען דאסן וואונט צו-הויבערשטעלן.
האנהורעני-פרייזע!
בעמערקונג: די מצות און מצה-מעהל זענען עפעקט און פערזענלעך מיט אונזער פירמע.
ווי אויך שוין צו בעקענען **יום-טוב'דיג מאקאראן**.
די ביזנעסע קוועלע פון ערשטקלאסיגע מאדערנע
פאלקעס און גושיווקעס
ווערען רעזעל אינסעפיהרט נאר ביי צוקער, האנסטאטינער 15 אין הויף ערשטער אייגנאנג רעכט.

Dr. med. J. SCHORR
I WONICZ פון ספעציאליסט
פאר הארץ און סקלעדאזע-קראנקהייטען וואונט יעצט אין לאדן
גראנסקא 11 טעל. 226-85
נעמט אן טעגליך פון 4-6 נאכמיטאג.
פרייטעז פרילאו פונאקלעז
נאר 50 גראשען.
אויך לאזט פערש פרייטעז און גלעזער
M. J. HERSHKORN, Śródmiejska 1.

ברייריאנטען, גארד
זיכער, פערשיר, ביזשעפריע, דאמ-בארד-קוויטעס מוילעס און צאהלעט די העכסטע פרייזען
Magazyn jubilerski **M. H. LISSAK, Piotrkowska 5**
Dr. S. KANTOR
ספעציאליסט פאר היט, ווענעישע און געשעכטע-קראנקהייטען וואונט יעצט
Piotrkowska 90, tel. 129-45
נעמט אן פון 8-2 נאכט, און 4 אונטער, וואונט און יום-טוב פון 8-2 נאכט.

וואוינונגען, צו פערמיטען 2 גרויסע פראנטווע שטובען צוזאמען אדער ענצעל אויך מררכי גאליס גאס נומער 9, אויך א גרויסע שטוב אויך פראנצישקענער גאס צו ערשטערען אויך מררכי גאליס גאס נומער 9 ביי צוקערמאן.
1839

פועלי-צייון (פער. אר.ב. פארטיי מאסיבעט)
דאזער מאסיבעט
ענגלישער זאל, אל. 1=שער מאי 2
מיטוואך, דעם 12 טן ד.ה. פונקטליך 10 פריה, קומט פאר א מאסן-מיטינג קיין ארץ-ישראל
עס וועלען רעפערירען די ח"ח ד"ר ה. בערנער (ווארשע) א. ביאלאפאלסקי (ווארשע), ד"ר א. מארטאקאווער ל. לעווין, ר. ראבינאוויטש א. א.
בילעטען אין פרייז פון 30 גר. ביי דער פערט. 1261

הינדער-וועגעלעד
נעהם איך אן צו דעקען מיט צערטע און צו דעקארירען בודקעס, איך קליין אויך געניצעט קינדער-וועגעלעד.
I. GNAT, Południowa 21
Lek. dent. **L. GECOWOWA**
נעהמט אן ווערלאנג 3-1 טער שטאק, פראנט טעל. 131-91 6081
פון 1-11 און פון 8-3 אונטער.
פריהער אין דער לעטשניצ "Wita".

אויגען - קריניק
מיט שטערניגע בעמטען פון **Dr. B. Donchin**
טעל. 221-72, 90
נעהמט אן שטערניגע אויגען-קראנקע (צוועק אפערעציע א.ו.וו.), ווי אויך אמבליאפטישעס פון 9 ביז 1 און פון 4 ביז 7.30 אונטער.

פיעטריקאווער 90, 221-72
נעהמט אן שטערניגע אויגען-קראנקע (צוועק אפערעציע א.ו.וו.), ווי אויך אמבליאפטישעס פון 9 ביז 1 און פון 4 ביז 7.30 אונטער.

מאשיין-מצות

פון דער מעכאנישער בעקעריי ביי דער בעוואוסטער צוקערניש **נ. וויינבערג**
אונטער דער השגחה פון יאנאווער רב
38 פיעטריקאווער 143-82
מכשט בעשטעט דער ג' קורסאט, או צוליב דו קאמאניסטע בעשעלדיגקייט, ווערט נעכטען וואס פירערט צו טומען נאך מצות, פרו אויף ארומ צו קענען דאסן וואונט צו-הויבערשטעלן.
האנהורעני-פרייזע!
בעמערקונג: די מצות און מצה-מעהל זענען עפעקט און פערזענלעך מיט אונזער פירמע.
ווי אויך שוין צו בעקענען **יום-טוב'דיג מאקאראן**.
די ביזנעסע קוועלע פון ערשטקלאסיגע מאדערנע
פאלקעס און גושיווקעס
ווערען רעזעל אינסעפיהרט נאר ביי צוקער, האנסטאטינער 15 אין הויף ערשטער אייגנאנג רעכט.

Dr. med. J. SCHORR
I WONICZ פון ספעציאליסט
פאר הארץ און סקלעדאזע-קראנקהייטען וואונט יעצט אין לאדן
גראנסקא 11 טעל. 226-85
נעמט אן טעגליך פון 4-6 נאכמיטאג.
פרייטעז פרילאו פונאקלעז
נאר 50 גראשען.
אויך לאזט פערש פרייטעז און גלעזער
M. J. HERSHKORN, Śródmiejska 1.

ברייריאנטען, גארד
זיכער, פערשיר, ביזשעפריע, דאמ-בארד-קוויטעס מוילעס און צאהלעט די העכסטע פרייזען
Magazyn jubilerski **M. H. LISSAK, Piotrkowska 5**
Dr. S. KANTOR
ספעציאליסט פאר היט, ווענעישע און געשעכטע-קראנקהייטען וואונט יעצט
Piotrkowska 90, tel. 129-45
נעמט אן פון 8-2 נאכט, און 4 אונטער, וואונט און יום-טוב פון 8-2 נאכט.

וואוינונגען, צו פערמיטען 2 גרויסע פראנטווע שטובען צוזאמען אדער ענצעל אויך מררכי גאליס גאס נומער 9, אויך א גרויסע שטוב אויך פראנצישקענער גאס צו ערשטערען אויך מררכי גאליס גאס נומער 9 ביי צוקערמאן.
1839

פועלי-צייון (פער. אר.ב. פארטיי מאסיבעט)
דאזער מאסיבעט
ענגלישער זאל, אל. 1=שער מאי 2
מיטוואך, דעם 12 טן ד.ה. פונקטליך 10 פריה, קומט פאר א מאסן-מיטינג קיין ארץ-ישראל
עס וועלען רעפערירען די ח"ח ד"ר ה. בערנער (ווארשע) א. ביאלאפאלסקי (ווארשע), ד"ר א. מארטאקאווער ל. לעווין, ר. ראבינאוויטש א. א.
בילעטען אין פרייז פון 30 גר. ביי דער פערט. 1261

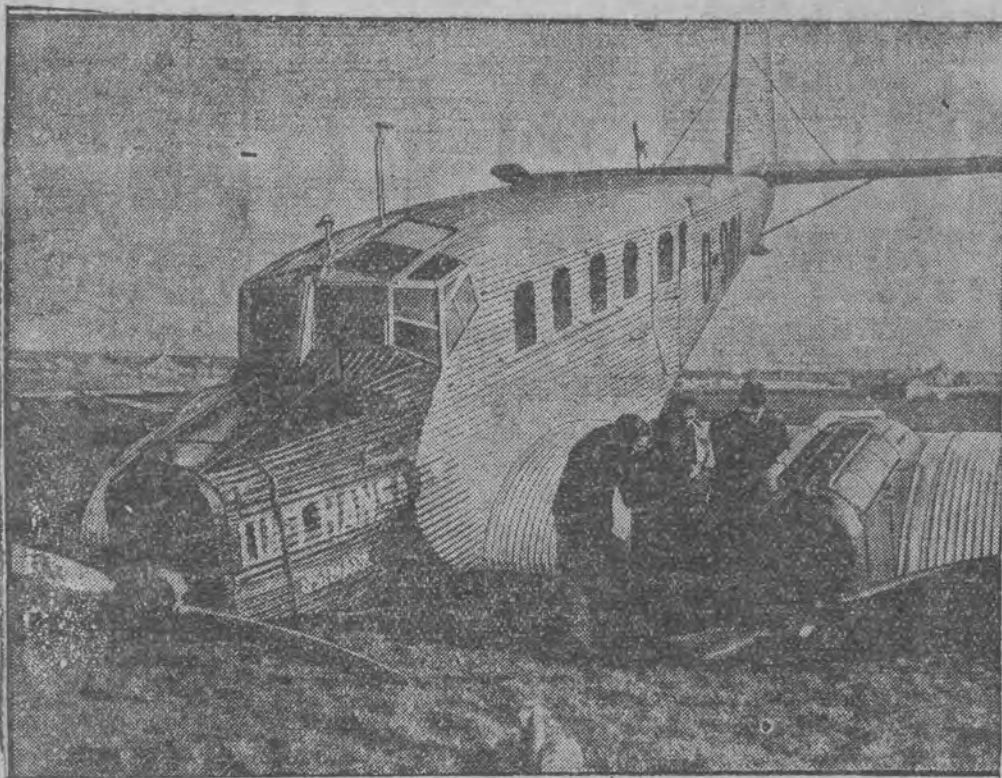
הינדער-וועגעלעד
נעהם איך אן צו דעקען מיט צערטע און צו דעקארירען בודקעס, איך קליין אויך געניצעט קינדער-וועגעלעד.
I. GNAT, Południowa 21
Lek. dent. **L. GECOWOWA**
נעהמט אן ווערלאנג 3-1 טער שטאק, פראנט טעל. 131-91 6081
פון 1-11 און פון 8-3 אונטער.
פריהער אין דער לעטשניצ "Wita".

אויגען - קריניק
מיט שטערניגע בעמטען פון **Dr. B. Donchin**
טעל. 221-72, 90
נעהמט אן שטערניגע אויגען-קראנקע (צוועק אפערעציע א.ו.וו.), ווי אויך אמבליאפטישעס פון 9 ביז 1 און פון 4 ביז 7.30 אונטער.

פיעטריקאווער 90, 221-72
נעהמט אן שטערניגע אויגען-קראנקע (צוועק אפערעציע א.ו.וו.), ווי אויך אמבליאפטישעס פון 9 ביז 1 און פון 4 ביז 7.30 אונטער.

קיינ צוריקהער צום געטא און צו די קרייז-צוגען

אויפרוה פון פטראייניגטע יוד. קאמיטעט איז ווארשא צו בעקעמפען די רדיפות אויף יודען איז דייטשלאנד



דייטשלאנד וועט צוריקגעשטעלט ווערען אין דער פולער מאס.
— די מאכטהאבער פון אינזער צייט — ווערט ווייטער געזאגט אין אויפדריק — דארפן פערשטעהען צו מקאן גיט צוריקקעהרען צום געטא, צו די קרייז-צוגען, צום מיטעלאלטער.
דער אויפדריק ענדיגט זיך מיט דער לאזונג: אין אחרות, אין יודישע עקשנות ליגט דער גורל פון דעם געשיכטליכען געגנט.
דער אויפדריק איז אונטערגעשריבען פון יודישע קאמיטעט צו בעקעמפען די רדיפות אויף יודען אין דייטשלאנד. פארשטעהען פון פארטיקאן און פון אלע ווייטשאפטליכע ארגאניזאציעס און פון דער גאנצער יודישער פרעסע.

ווארשא 9. (יט"א טעלעגראפיש).
דער פטראייניגטער יודישער קאמיטעט צו בעקעמפען די רדיפות אויף יודען אין דייטשלאנד, האט פערשטענליכט אן אויפדריק אין וועלכען עס ווערט גענוצט אויף די געשעהענישען.
די געפאדער, ווערט אין אויפדריק געזאגט, איז נישט בלויז פאר די יודען אין דייטשלאנד, דער הייז לעריוס בעדראהט דעם גאנצען וועלט-יודענטום. די באקאנט-אקציע געגען דייטשלאנד דארף דעפאר נאך מער פערשטארקט און פערברייטערט ווערען, צווי לאנג ביז די דייטשע רעגירונג וועט נישט אפ-שטעלען איהר פערפאלגונגס-פאליטיק. דער קאמף וועט פארטענעצט און פערשטארקט ווערען צווי-לאנג, ביז די רעכטליכע לאגע פון די יודען אין



(1) דער איבערפליה פון מאנטעניקא.
(2) לאנד ענדעסדאל — דער פיהער פון דער תגבר לישער עקספערדיציע.

פארלאמענטארישער קאמיטעט פון ברויז ענגלענדער געגען די רדיפות אויף יודען איז דייטשלאנד

לאנדאן 9. (יט"א טעלעגראפיש).
סאיו געשאפען געווארען א פארלאמענטארישער קאמיטעט וועלכען די געשעהענישען אין דייטש-

עסטרייך האט גענוג קראפט צו דערשיקען דעם היטלעריזם איז עסטרייך ערקלערונג פון עסטרייכישען קאנצלער

ווינע 9. (יט"א טעלעגראפיש).
די עסטרייכישע רעגירונג, האט דער דער עסטרייכישער קאנצלער האט ערקלערט, אז ס'קען גיט זיין קיין יוד פון וועלכע ס'זאל נישט זיין אונטערגענומען זיין די נאצ. סאציאל-

אבאיהאט-קאמיטעט פון ווירטשאפטליכע ארגאניזאציעס געשאפט ביי דער קהלה איז ביאליסטאק

ביאליסטאק 9. (יט"א טעלעגראפיש).
ווארען א באקאנט-קאמיטעט געגען דער דייטשער אויף דער אינציאטיוו פון די ווירטשאפטליכע ארגאניזאציעס איז ביי דער קהלה ארגאניזירט גע-

אויפנאם-קאמיטעט פאר די יוד. פליטים געשאפען דורכן ועד הקהלות איז ענגלאנד

לאנדאן 9. (יט"א טעלעגראפיש).
דער ועד הקהלות האט אפגעוואלטען א ספעציעלע וועג וועלכען די געשעהענישען אין דייטש-

ענגלישער האדאניע-מיניסטער אפגעפלויען הייז עגיפטען און פאדעסטינע

לאנדאן 9. (יט"א טעלעגראפיש).
דער ענגלישער קאלאניען-מיניסטער איז אפ-געפלויען אויף אפגעפאלאן קיין עגיפטען און פאדעסטינע.

די עלעגאנטסטע מענער-הימען

פון אלע העלס-מארקען
בעקומט איהר גור
אין ניי-ערעפנטען קאמפארט-איינגעדענקען
הוט-געשעפט
— 50 —
B. KLAINBAUM
31 פיעטריקאווער 31
בעסיגע פרייען! סאלידע בעהאנדלונג!

ס'איז שוין פריהלינג!

האסמעטיק מאכט שעהן און פריש!
בעזוכט די איינציגע גרעסטע רענאמירטע
פערפומעריע
י. דרוקער
5 זאוואדזקא 5
טעל. 175-92

הורט און דעמיל!
רעיעלע און סאלידע
בעהאנדלונג
סיום 6 במנחם
Perfumerja J. Drukier
5 ZAWADZKA 5
tel. 175-92.
פאר ענגראטסטען
בערייטענדער רעכאט

בזונדעם דעם ריכטען אויס-
וואל פון די נעמעס פאריווער
פערפומען
ערשטקלאסיגע פודערן,
סאפאנס-זיפען און
צו פאבריקס-פרייען
בעמערקונג: ביי יום-טוב שטערט איר 1 פראצע. פון
היינונג פאר, הומכי אורחים

A large, bold, black number 8 with a textured, slightly grainy appearance, centered in the lower half of the page.



עמנואל

(קאנסטאנט'נער)

היטען צו פאמאנירען ווערען אנגענומען אין מיינ ערשטקלאַסיגער ווערקשטעל.

אײרעס, רײַא-דע-זשענײרא א. אַז. וו.

אנטי-היטלער-דעמאנ-
סטראציעס איז לאנד

טשע בוסטאָנאָר, (שעלעפאניש).
 אַ גרופע דעמאָנסטראַציע האָט זיך אַריינגע-
 פּוּ אין אַ קינאָ און געפאָדערט אַרונטערצוגעה-
 פּון פּאָליציי אַ דייטשען פילם.
 דער עולם אין גאָל אין חיבה אַזויס מיט די
 אַנסטראַפּען און נאָך און ביי די מערענעמע-
 ונגס-פּערקליפּער צווייטען די דייטשע צייטונגען.
 קאָסאַוו, 9. (ספ. טעל.)
 אויף מיטגינגען און מיטקאָויז און ריבניק זע-
 אַנגענומען טעאָרען רעוואָלוציעס צו בעקע-
 די דייטשע פּרעסע און נישט אַריינצולאָזן וי-
 יא שטעט.

בריסעל, 9. (יט"א טעלעגראפיש).
דא ווערן פארגעקומען צוויי גרויסע פראגעס
דעמאנסטראציעס אין וועלכעס האבען זיך בעטוי-
לעט מיין וועגנער מענשען, דער באקאנטער זענען
דייטשלאנד נעמען פון טאג צו טאג אלץ אן איי-
טערע פאָרמען. אין בריסעל, אנטווערפען און אַנד-
ערע שטעט אין פעליגן, ווערן ארגיניאירט גע-
ווארען הילף-קאמיטעטען פאר די יודישע פליטים
וואס קומען אן מאסענווייז דיטשלאנד.

בן עזאס איירועס, 9. (יט"א טעלעגראפיש).
דא איז פארגעקומען א ריזיגער פראטעסט-מ-

פאר י' 9. (50. סעל.)
 היינט איז דא פארגעקומען א פאטעסט מיטונג
 געגען דעם הייטשען אנטיסעמיטאם.
 דער וויצע פארזיצער פון דער ראדיקאלער פאר

פון דייטשלאַנד אנגעקומען קיין בערגיץ

בריסעל, 9. (יט"א טעלעגראפיש)
 אהער זענען אנגעקומען 3 טויזענד יודישע
 פליטים פון דייטשלאנד.

5771, 9. (ספ. לעב.)

לְאֹנְדֹאן, 9. (ספ. טעל.)
גְּרִיזִין, דַּעַר פִּרְיָדִלִּיכְטֵטֶער ענגלישער פֿון -

יודישע פילם-געזעלשאפטעז ענטרו־פעז
פון דייטשלאנד קיין ווייז

גער אַרבעטס אַרײַן אַ קאַפּ אַרײַן אַרײַן, אין אײַן אײַנזעך
געפֿירערען קײן האַלצײַגער, וואָס אײַך האָב דאָס
אַרײַן פֿון פֿאַר געאַרבעט אַלס דאַרפֿאַר אײַגער,
דאַרפֿער האָט מען אַרײַן געאַרבעט אַ דעם "עס"
דאַרפֿער אַרײַן - געזעלשאַפֿט - דאַרפֿער אין
אײַן געקומען אײַן פֿאַר אַלס אײַך האָב דאָס געאַרבעט
דאַרפֿער אײַך בײַ דעם אַרײַן אַרײַן אַרײַן.

בער ליך, 9. (ספ. טעל.).

אויפן, ווען עס ווערט אנגעמערקט צו אַ ביידען
אין דעם שלאגט בין איר אין ווען און אַרומ
דאָ צום ערשטען מאל און בין צופרידען. פון
דער גאנצער געזונטהייט פון די שטרייכען מאַכט.
ר. שמיד.

(פון אונזער וויינער מארקטאנדענא)

דער וואלף בעקענט מיר מיט סאם שפאנעל
וועלכער דערזעהלט מיר ווי אזוי ער איז געקומע
צו דעם פאך.

די אגטיסעמישע כוואליע אין דייטשלאנד
פערט זיכס פון דאז' די יידען. צוויי נעגער
און ארץ די דרום'ס דאס עסטרייכישע וועג און
דאס טעכעסלאוואקישע פראג. בעקאנט און בע
יהמעט מענער אנטלאפען פון בערלין און קומען
אז אונז. דיכטער, שריפטשטעלער, זשורנאליסטען
און סטריים, אדוואקאטען, אידיקער, שווישפילער
כלומר, בעקמירקט מען איצט אין וועג ככל היום,
גימער, וועלכע מען האט שוין יאהרען לאנג ביי
אונז נישט געווען.
א סך יידישע פילם געזעלשאפטען זענען צוריק
אין דייטשלאנד. האראזין זאלען זיי פארהערן? אין
דער און תמיד געווען א קונסטגעבער. אין יידען
האט מען תמיד פילע געמאכט, און צווי
זענען און איצט אדער געקומען פילם געזעלשאפט
פון בערלין אריבער.

דער פראדוקצאנס-לייטער פון דעם בערלינער
פאקס-טעלעגראפן און א יידישער יונגער
פאקס פון אראמאלאדן, כאטש שפיגלע. ער איז אים
פון ווען, און א מאכט דא א דעקעטיול-פילם, דער
פארעסער שעה פון דער געזעלשאפט און דער בער
אפגעטון הייז-פאלייטער. שטייטשטעלער און ווער
פאליטער, דער שמעון וואלף.
דער וואלף לאזט מיר איהן און, אטאש-פאטע
לייט. דאס הייסט א פערסענלעכע טעטיגקייט.
מען האט אויסגעפאסט א טייל פון א שוין, און געד
היינט מאכט מען דא סעצען, וויסערע-עכער וואר
פער איהן און א יאירן א דרייבטאט פון א יאיר
נאכט געזעלשאפט. דער אריינגעטען הער ערצונ
שער, האט עכט נאכגעמאכט דעם פראמע-אדער
דעם פון שוין, א מיטטע-האפטע לייטונג! אלץ
דעם האלטן פון פאפיר, אבער אלץ וועט אים ווי
איהן אפגעטען שוין.

שבת, דעם 15=טעזי אפריל, 9 אווענד

סגן די בעריהמטע זאמלער, אויסגעהערער פון יודישעז פאלקס-ליד

ה' ק'פ"ב

אין זייער רייכטמען טריאומף-רעפערטואר, ווי אויך נייע לידער-לעבנד פסח
גענויערעס אין די וויסערדיגע אגאנסען און אגאנסען.

ספעציאליסט פאר אירען, נאך און האלד קראנקה.
שפראך און שטים שטערונגען.
נעהמט אן פון 5 ביז 7 אונדז
און אין דער לעטשניצע בושעשנייד 11 פון 11-2

ספעצ. סאר הייט, ווענערישע און געשלעכטס-קראנקע.
צענערלאנד 7, סעל. 141-32.

נעהמט אָן פֿון 8-10 פֿריד, פֿון 12-2 נאַכט. און
פֿון 5-8 אַווענד, זונטאָג פֿון 9-11 בייטאָג.

מאז דייער אויסרעטונגס-קאפאן געגען די יידן
האבען די נאציאנאליסטישע אגאנצן געטון זייער
לעבן א בערישע טובה. אלעס איז זי שווער אפצור-
שטעלען די אנטי-יידישע בעוועגונג, אפילו ווען
די וואלטן דאס וועלען. אבער זייער שטאנדהאלטע-
יישע כחמה לאזט זי דאס אויך נישט טון. די בעזער-
גונג, וועלכע האט זיך אנגעהויבען געגען זייטש-
לעבן וואקסט און פערשפרייט זיך. עס איז קיין שום
סעק נישט, א קורץ סך וועט דערפון ליידען דער
דייטשער לאנסטעליכער הערדער, וועלכער האט זיך
סי ווי אין די לעצטע יארהרען שטארק פערקלענערט.
וועגען דעם זאגען ערזא די ציפערען פון דייטשען
הערדערס-בילאנס, אין די דייטשע פולטער איז די
טע פערזענליכע גענומען דער פארטויאייטשער
הערדערס-בילאנס פאר'ן יארה 1932, פון וועלכען
עס איז צו זעהן, ווי ווייט דייטשלאנד האט געליטען,
דייטשלאנד פערלירט ביסלעכטוויי איהר אויסלעד-
שען מאיין. די יידן-פערזענליכע גענומען וועלען די לאנד
פון דייטשלאנד אין דער היינטיגער מאכען נאך מיל-
רעדער.

דאס רואינירטע ייטשע יודענטום
 די אנטי-יודישע פארדונגען. — פערפאלגונג פון די פרייע פראפעסיאנעס. — יודען אלס
 צונגעווארפענער ביין פארן קרייניגערטום. — די ליבעראלע פרעסע. מיטטיינס געזאגט

דער אייבערמירר אין די שטימונגען אויפן איי-
טערנאציאנאלען האנדעלס-מארק, וועלכען די וואס-
לער-לאז האבען פארהאנדעלט, זאגט ערזת ווערען
דעם, אז מיר שטייען ערב דעם אייבערמיררענע
פון וועלט-האנדעלס-צענטער.

די געשיכטע פון די יודען-פערסאנלעכענען בע-
רויט, אז יעדע איינצוישטימונג פון וועלט-האנדעלס-
צענטער וועט פגעלייט פון יודען-פערסאנלעכענען
און גרויסע אנטשטעטישע בעוועגונגען. נישט ער-
מיין געדורכט ווי דער פערזענלעכער יודישער ווע-
לעהרטער ווערער זאמפארט, וועלכער איז לגמרי
נישט קיין יודען-פערזענלעכער, האט די פראגע אויסגע-
ווארפט: וועלכע פערזענלעכענען זענען די יודען-פערסאנלעכענען?

דעם איז איינע דער מאמענט צו מאכען א
בילאנס פון די לעצטע טעג, וועלכע האבען זינגע-
געבראכט צוויי פיל עמאציעס. דער בילאנס איז
פאר די יודען נישט קיין פאליטישער, עס איז א פאקט,
אז עקאנאמיש איז דאס יודישע יודענטום געווען
אויסצייט, אין די לעצטע טעג האט מען אין יודיש-
לאנד אויסגעשטעלט וואלטישע צעהנדליג פארדיי-
נגען, וואס זענען געווענדט געגען יודען. און
קיינע פון זיי וועט נישט צוריקגעצויגען ווערען.
נישט האט אויסגעווארפען די יודען פון אלע עפעס
ליכט צווער האלט עפעסליכע פאקטעס. מ'זעט
צוגענומען ביי יודישע פיימעס אלע עפעסליכע

טשע יודען. די יודישע געשעפטען וועלכע איינע
קאנען זיין אפגע, און די יודישע אנטשטעטישע און
די פארוואנדעלטע אונטערנעמונגען וועלכע דערוויל
נישט אויסגעווארפען ווערען אויף דער גאס. מיר
אנטשטייט-ווייזען דערוויל, ווייל וואס וועט אין
אין דער צוקונפט — דאס שטעלט זיך פאר
דערהינזענע פאקטען. דער יודער, וואס איז
מודיע, אז א גרויסע צאהל פיימעס זאגען אס
יודישע דייקטאטען און בעזאמטע און פערזענלעכע
זיי מיט איינע כוחות, אבער אויף די פיימעס,
וועלכע האנדלען נישט אויף דעם אופן, וועלכע לאגט
עקזיסטירען נישט קאנען.

פון געפיהל פון טיפען אומזעט, ווען מען לייענט
אס די פערטע, "פערליינע" טאנענבלאט, דאס בלאט,
וואס איז צאמאל געווען צוויי שטאלען פון זיין אומ-
געהעריגקייט, וואס איז געווען צוויי וועכער ביי זיין,
אז מען האט אפילו געהאט דעם מוט זיך אנצוקער-
געבענענעלען די סאטורעציע, ווען מען האט שוין
יוטגעשיקט פון מאסקווע דעם קאנצעסאנדענט שוין
פער דאס בלאט איז איינע אפגען אייבער צו די
האקענציינלע. די צייטונג האט אפגעציעלעט ער-
קלערט, אז אין משך פון 14 יאהר האבען אין
דייטשלאנד געוועזענע פארטייען, וועלכע האבען
נישט געהאט קיין פאליטישער און אז די מענטשען,

וועלכע האבען געבלייבט אויפ'ן פראגמא-
געקוקט שטענדיג מיט שרעק האבען קעניש פון
די קליינע שטענדלעך, וועלכע האבען נישט פאר-
שטאנען וואס דייטשלאנד דארף צו האבען. בער-
לינער טאנענבלאט האט פריגעקען, אז עס האט
אמאל געשטיצט שטיינעראמאנען, און וועלכע דאס
בלאט האט נישט געזעהן און קליינטשעקן פאר
ליטקער. אויף צו ראטעווען זיין עקזיסטענץ האט
דאס אמאליגע שטאלעך בלאט אינגאנצען געמאכט
א שטיין אין דער פערזאנלעכקייט.
מעהר דייטש האלט זיך שוין די פאכרשע
צייטונג, וועלכע האט אין א לייט-ארטיקל זיך
אנגענומען מיט מוט און האט אנגעוויזען וואסער
גרייטע שרייבער דייטשלאנד לייזט צוליב באקאמ-
פאסישע צייטונג פעררופט זיך דערביי אויפ'ן

אויב אזא פארלענעלעם לאזט ויה בעמערקען אין אלע זייטען, ווען די וועלטס-הויפטשטאט האט גיטש פארגעשטעלט מיט און קיין איין באנוצע, דארף אין דער וויכטיגער צייט, ביי דער וויכטיגער טעכניק און ענטווערפלונג פון די פערקערסיווענען. ערל איין קרעדיט, דער דאזיגער פארמאלעלעם אויף גרעסטע מיט באזא א גרעסטער פראקט און באקטעט מען דארף דערביי נאך גענומען אין אלע די פארגענדע ווער וויכטיגע אומשטענדען. אין די פער-דארן, וועלטע אנפאנגס פארשטאנדעלעם, האבען זי אירען מיט ויה פארגעשטעלט א קליינע, גיטש קאמפאקטע מאסע, וועלטע איז געווען פערשטייט ווישען פיל לענדער, אין דער היינטיגער צייט וואוינען איז גרעסטער טייל יודען אין די גרויסע שטעט, וואו עס זענען מאגענטריט אלע עמים

פון קאמפליצירטען וויסנשאפטליכען אפאָרעם. עס איז גענוג אנצוזייגן, אז מער פאר איין דייטשעל הייזען פון דער גאנצער וועלט וואוינען אין סופפען גרויסע קולטורעלע שטעט. בלויז אין אמעריקע, וואו עס לעבען וואסע וועקסנאמאטען מיליאן הייזען, וואו גען העכער פיר מיליאן אין די גרויסע שטעט. פאר דעם לעצטען יארהונדערט איז די יידישע בעפעל קעריגט אויסגעוואקסען ביז 16-17 מיליאן. גלייכ צייטיג דאך מען מענטשען די פערימיטעריג פון

צום ערשטען מאל אין לאדז!!!
"מירי מיליאסעז"
 געזאגט שפעט אין 2 טיילען
 8 בילדער
 רעזשי: דוד הערמאן
"ארארט" אין

"ARJANA"

דער פילם ווייזט דעם שטורם פון געפיהלען און ליידענשאפטען
 אין דער נשמה פון א יונגער פרוי...
 דאס איז אַן עפאָפּי פון אַפּערונג פון אַן אונשוואַרצן מיידל... אין דער היסטאריע
Elzbieta Bergner
 רעזשי: Pawel Czinner
 אנהויב 4 נאכמיטאג, שבת און זונטאג - 12 בייטאג. אפארטור וועסטערן עלעקטריק.

יעדער טעאטער-ליבהאבער
 פערפעקט נישט
 צו קומען
 אין **"ארארט"**
 און
"מירי מיליאסעז"
 רעזשי: דוד הערמאן.

יערב פראט (דער פאלשער משיח)

ער האט אמאל אויף צעשטען א פסוק ספר תורה און געמאכט פון פארמעט לאפצטעס און די פיס פון זיינע חברים.

פראט דערציילט אויך, אז אין דער יוגענט האט ער נישט געהאלטען פון די יודישע דינים און איז נישט געווען פרום, ער האט אויך נישט געוואלט לערנען און עס האבען נישט געהאלטען די קלעפ פון זיין פאטער.

צו דרייצען יאהר האט פראט מיט זיינע עלטער רבן זיך בעזעצט אין בוקארעסט, אזוי ווי ער האט נישט געוואלט לערנען, האט דער פאטער איהם אריין געגעבען אין א געשעפט. אבער אנטשטאט צו זיצען אין געשעפט און פערקויפן סחורה פלעגט ער אלעמאל פערפאלען ווערען, מען פלעגט איהם אפט טרעפן זיך שלאגען מיט יונגען פון דער אונטער-וועלט. ער האט ליב געהאט צו געהען מיט זיי אין א בעזעצט ווער עס איז שטארקער. איז ער דעריבער אלעמאל געקומען אהיים א געפילטער און צעקליטער. ביים לעכטווייז איז איהם דאס עסן פון זיין א משרת גמאט געווארען און פלוצים איז ער אנטלאפען פון זיין פאטער. מען האט נישט געוואוסט וואו זיין גען ביין איז אונגעקומען.

נאך א צייט איז ער געקומען אהיים, אבער שוין אלס סוחר פון ווייבערישע ציהרונג, זייענע קליידער און פערל. דער געוועזענער ווייטער חברה'יק גיט האט געמאכט גוטע געשעפטען און זיין פער-מענען איז געוואקסען. ער איז אפט געפארען אין פערשידענע טעריקישע שטעט, אונגעזעהען זיך און די אהעמט פון די טעריקישע פאשעס, וואו ער האט פערקויפט זיין סחורה און דערמיט אנגעקויפט איינעמען פערזענלעכע זאכן וועלכע ער האט ליב געהאט שפעטער זיך צו פערדינען.

פון דער נאטור איז יעקב פראט געווען בעשאפ קען מיט א קערפערליכע גבורה, מיט שטארקען מוח און א רייכער פאנטאזיע, ווי ער פלעגט זיך בע-דענען, האט ער אפט אונטערגעקויפט די עוונטן (פרייט) וואס האבען אפגעהיט די "הארעמט" פון די טעריקישע פאשעס, איבערהויפט ווען די פאשעס זענען געווען אין אויסלאנד, און דאן איז ער גע-ווארען דער האר איבער די אייגענע שלאפענע פאר-ענ. א ליכטזיגער לעבען מיט פרויען האט ער אויך געפירט און בוקארעסט. און אין צוליב זיין אויס-געלעסענע געווען בעקאנט פאר א הולאט.

א גרויסע ענדערונג איז לעבען פון פראט איז פארגעקומען ווען ער האט זיך בעזעצט אין סמירנא דא האט ער זיך געזעצט מיט די אנהענגער פון שטיי צבי. איז געווארען בעיאנפלוסט פון ווייזע מיטטישע געוואקסען, עס האט זיך פאר איהם ענט-פלעקט א גייע אונטערמיטטישע קארעער, וואס האט איהם געמאכט פאר דעם פערזענלעכע פון ליכט-גלויבער יידען.

וועגען דער אויפגאב פארזעצן זייער דער-ציילט פראט אלץ אן זייער זכור, און "פון פון ווערטער" מען געפינט דאס בעשריפונגען פון זיין גע-שפילען און אונטערעס וואס ער פלעגט אפטרין אין די קינדער-יאהרען, אין דער גאנצער גענער-אזוי דערייטלע פון צווישען אנהער:

— מען האט מיר אמאל געמאכט גייע מל-בושים אויף יום-טוב, אבער מען האט זיי געהאלטען, איך האב דעריבער בערגאפען מיין אלטע קליידער און בין געקומען אהיים באקעט, ווען מען האט מיר געפרעגט וואו איך האב אהינגעטון די קליידער, האב איך געזאגט, אז מען האט זיי צוגעגעבן און איך בין געבליבען באקעט, מען האט מיר געמאט אנטון די גייע קליידער און דאן האב איך דערגעהאלט מיין שפייעל, וואס איך האב אויסגעראט.

— איינמאל — דערייטלע ווייטער פראט — בין איך מיט מירן מוטער דערגעפארהען א קליין שטעטל, וואו עס האט געוואוינט מיינער א בעקאנטער, אויפגעלעכט אויך האב געהאט א ביזו הארץ, און געוואלט א נאיהם זיך נוקם זיין, האב איך אזוי געמאכט מיט וואסער, איך בין געטאנען צו מירן בער-קאנטען, אנגעקלאפט אין סיר און געפיעט צו ס'אין דא גוטער פראפען. זיין ווייב איז אונטערגע-ווארען און מיר געפענט די טיר. איך האב פאלד אויף איהר אויסגעקאפט זי צוויי קאנען וואסער, איך בין געגאנגען אנטווערן אין אפגען מיט וואסער און צוריקגעברענג האב איך עס אויסגעקאפט אויף איהם, אלע האבען מורא געהאט און געזאגט, אז דאס איז א רוח.

ער האט זיך געברוט מיט פויערישע קינדער און זיין לעצטער איינמאל האט ער ארויסגעגעבן פון דער שוהל דעם שופר און איז אונזע מיט די חברים צום טיף. דא האט ער געפלאנען שופר וואו איז שוהל און איבערגעשטאקען דאס גאנצע שטעטל. מיט די חברים האט ער אפגעשמועסט אז זיי וואלען ווערען ריבער, זיי האבען זיך פערמאכט גענומען זאמל, און וועמען די האבען געטראפען, האבען זיי פערשטען מיט זאמל די אויגען, צוגע-ברענגען דעם איבערגעפאלענעם די הענד און צוגע-רויבט אלעס, וואס ער האט געהאט. איינמאל איז געפארהען א פרייז מיט א זעקס-פערדיגע קארעטע מיט זיין ווייב און א קינד ביורער ברוסט, די גאנצע איז געוועסן אפגעגאבען און צוויי בעל עיגלות פון פארגעט. פראט מיט זיינע חברים זענען איבערגע-פאלען די בעל עיגלות, און האבען זיי פערשטען די אויגען מיט זאמל. דער פרייז האט אפגעגעבען אלעס וואס ער האט געהאט, זיי האבען נאך געוואלט ביי איהם אראפ-וואלען די קליידער, נאך די פרוי האט גע-בעטען, אז מען זאל איהר מאן אפלאזען און אזוי האבען זיי געטון.

מאכענדישען גלויבען, האט מען אבער אלץ ביי יידען געגלויבט, אז משה דאָרף קומען און דער גאנצער שטער צייט, אז דער אמת'ער משיח וועט איין גיכען זיך בעווייזען און מאכען א סוף צו די ליי-ליידען פון גלות. דער דאָרף גלויבען איז ביי די פוילישע יידען נאך פערשטאָקט געווארען צו ליב דער גויט און פערפאלגונגען וואס זיי האבען איבערגעלעבט און וואס זיי האבען בעטראכט פאר "חבלי משיח".

די יידען פון סמירנא וועלכע זענען געווען פער-זאמלט אין בית המדרש האבען זיך אפגעפירט פון הארצען. יידען איז ביטער, מען טרייבט זיי א-רויס פון פיל שטעט, און דויער פערמענען ווערען קאנסטיקטירט, ערלית דם איז אויף דער טאג-רייזונג דערצו נאך זענען יידען ארים און ס'איז נישטא מיט וואס דעם טאג איבערזאלעבען. מען לעבט א-בער מיט דער האפענונג, אז די גאולה וואו געהאט, יידען ווערען שוין סמיים פון משיח'ס אנקומען און מען דערצעהלט זיך וועגען ביים.

דאס בית המדרש איז סגור און פול מיט די מתקוותדיגע קלאגען פון די לעיבער, אין אויווען קאמט דאס האלץ, וואס א גוי רוקט אריבער, און אין דער ליבער וואי-מקריט שטענען יידען אין א רעדעל און איינער דערצעהלט געהיימישפול וועגען וואונדער, וואס הייליגע יידען פערזייען, פלוצים ווערען אין בית המדרש א געווינער.

— איינס פון דאנען — הערען זיך שטימען. ער איז שוין ווערען דא דער וולל יאסובניק, שיי-עץ לאו יידען לעבען.

די דאָרף איבערגעגאנג איז געווען געווענדעט געגען א צוועלף-ווערדיג יונגעל מיט א געשטופלט פנים, אבער מיט פיעריגע, לאכענדיגע אויגען. ער איז א איינגעלעכטע און בית המדרש, איז צוגעגא-גען צום גוי, וואס האט געהייסען אין אויווען, איהם געגעבען עטליכע גילדען, אז ער זאל אוועקגע-ווען. דאס יונגעל האט אנגע-אפ א פולען אויווען מיט האלץ. און ווען ער איז אריין, האט ער פערמאכט פון דרויסען די טירען אויף א ריגעל.

אין בית-המדרש איז געווארען אזוי הייס, אז די אונטערדיגע יידען האבען נישט געקענט האבען זיי געטראפען די טירען פעררינגעלט פון דרויסען, די יידען האבען געוואלט אנטלויפען, נאך א פונסטער, אבער דא איז דאס יונגעל גע-שטאנען און עס שטעקט נאךן יערען געשלאפען מכת רצח איבערן קאפ.

דאס יונגעל איז געווען יעקב פראט, וועלכער איז געבוירען געווארען אין יאהר 1726 אין שטע-טעל קארעלובאק. זיין פאטער האט געהייסען ליב, און זיין מוטער — שרה. זיינע עלטערע זענען גע-ווען ארענדארען און האבען געוואוינט אין א דאָרף ביי סמירנא.

זיין יוגענט

מיט א צוויי הונדערט יאהר צוריק זענען אין א ווינטער-דיגען אונטער געוועזען אין בית המדרש אין סמירנא, עטליכע מנינים יידען. אין דרויסען איז געווען א שטארקער פראט, האבען זיי זיך דא פערזאמעלט, א טייל האבען געלעבט און אנדערע האבען געשמועסט.

שטיי צבי, דער פאלשער משיח, וועלכער האט אנגענומען דעם מאכענדישען גלויבען, האט שוין לאנג נישט געלעבט, אבער דער גויסט פון זיינע לעהרען, האט נישט אויסגעווערעט א ביטען צווי-שען יידען אין פוילען, מען האט נאך ביי יידען אלץ געגלויבט אין זיין געטליכקייט, דורכ'ן פער-טיפען זיך אין דער "קבלה" האבען די מענטשן גע-גלויבט אז דער אויבערשטער איז אזוי פערנומען אין הימעל, דאס ער האט נישט קיין צייט זיך אפצו-רעפן מיט די מענטשן, און דעריבער שיקט ער א ראם אויף דער ערד וויינעס א "שטעלפערשטער" א נאך געטליכער מינוטער.

שפעטערע מקובלים האבען געווינט, אז דער אויבערשטער איז דער "סבא קדישא" (דער הייליגער אלטער), און דער "עזרא קדמאה" (דער ערשטער אלטער), דער העכסטער איבער אלע העכסטע, וועל כער קאן נישט אנטאגן געבען אויף דער וועלט, נישט דערט ער אמאל אראפ אויף דער ערד אלס גאט פון "ישראל מיטן טיטעל", מלכא קדישא" (דער היי-ליגער קעניג) און ער איז אויך דער משיח, דער אויסלייזער פון דער וועלט, אמאל ווערט נאך פון איהם א "משיחיתא" א פרינציפן, וועלכע איז די דריטע צוהר פון דער גאטהייט.

די דאָרף לעהרען זענען געווארען א יבערגע-שמועלט קיין פוילען פון טעריק, מיט וועלכע פויל-לישע יידען זענען געשטאנען אין האנדעלס-בענ-התנען, גלייך ווי מען האט אייבערגעפראכט דעם גוי-בען אז דער אויבערשטער קאן זיך אנטון דריי פער-שידענע צוהר, האט מען אויך געגלויבט אז די גשמה פון א מענטשן קאן זיך בעווייזען אין פער-שידענע געשטאלטען, אזוי ווי די אנהענגער פון שטיי צבי האבען געגלויבט אז ער האט געהאט די גשמה פון די גבאים, האט זיין גשמה וועלכע שטארפט קיינמאל נישט אפ, נאך עקזיסטירט ווייטער אין געזיכערט דורות, געזיכט זיך איבערקלייבען און אפצוברענגן גוף, וועלכער איז נאך נישט בתגלה גע-ווארען צו די מענטשן.

טראצדעם, וואס שטיי צבי האט אפגע-אלע האפענונגען, וואס מען האט אויך איהם גע-לעגט אז ער וועט אויסלייזען דאס פאלק ישראל, און דער סוף איז געווען אז ער און פיל פון דינע תלמידים און אנהענגער האבען אנגענומען דעם

אברהם אבן עזרא היסטארישע ערצעהלונג פון דר' ל. פרידמאן

טעוועט פון א זיכערען, אונטערמיטליכען טויט. ביזן הארץ איז פול מיט דאס און ליבער-געפילען פון דער, אבער, מיין טייערער, מיט וואונדער און דיר בעזאגלען פאר זיין חסד, וואס די האטט מיר געטון? זאג מיר, ווער ביזנעס און ווי איז זיין גאמען?

— בערהייט זיך חולדה — האט דער פריער-דער געענטפערט — איהר דער די טריט פון זיין בעגלייטער, כיוועל איהם אקעגענליכען אנטא-גען די בשורה, אז די לעסט און ביזט געוונד. און די חולדה, דארפסט זיי אמשלעסען זיין אייב-דערהיים, איבערשווען די קליידער, ווייל ס'ניסט זיין פון די וואסער.

שבעל איז ער געלאפען צום יונגעמאן, וועל-כען ער האט געטראפען צווישען די בוימער כון וואלד, האט איהם דערצעהלט וועגען אלץ היסטע-ריג איהם גלייכצייטיג, וואס געפלער רייטען און שטאט אריין, פונדאנען ער זאל פערזאנען א קאשט, אפגעהערען די פון טויט-גע-אפזענען. משה האט עס תיפא אויסגעפירט און אלץ איז ער צוריק צו חולדה'ן.

— דו, אונזעקאטער, רופסט מיר מיט מיין גאמען — האט זי, בעטענדיג גערעדט — זאג מיר, צי קענסטו מיר?

— יא, איך קען דיר, חולדה! און ווער קען דען נישט די טאטער פון בעיהמען יודה הלוי, וואס איז בעקאנט אין דער גאנצער שטאט קארדאווא מיט זיין חכמה און עשירות?

— אויב אזוי, בעווייזט מיר צו זאגען: ווער ביסטו און ווי איך זאל דיר רופען, ווען "וועל דערמאנען זיין פערזאן, דערצעהלענדיג מיין פא-טער, וואס די האטט מיט מיר און מיט איהם פאר א טובה געטון?

— צו וואס פירענסטו מירן גאמען, חולדה, די שטענט פון די טעכטער, אז מיין גאמען איז פער-הוילען. דא קאן מיר קיין מענטש נישט, מיין אפגער-ריטענע קליידונג, זאגט אלעמען, אז כ'בין ארים, און ווער קוקט דאס אויף אן אריימאן? מען ער אפילו זיין ווי קלוג, איז דאך, "חכמת המסכן בורה" (דעם אריימענס קלוגשאפט — חכמת המסכן בורה) מענטש, וואס די האטט היינט פאר דיר, חולדה, נעמסט מעהר נישט זעהן? ס'איז נישט פאר אפ-געשען ווי איך צו קומען אין היינע געזעלשאפטען, צווישען אהעלליש און פירשטען.

פאָרשט אויף אלע זייטען, אבער קיין שום טיפ-פון איז נישט געבליבען. האט אנגעשטרענגט זיין גע-הער, צו דערהערן א שאַך, פלוצלונג יא ער האט איהר שטימע, וואס רופט הילף, אבער פון וועלכע זייט דערגעהט זי צו איהם? ער לאזט זיך לויפען צו דער צווייטער זייט פון טיף, און אויך דא האט ער נישט גענוגען זיין קוונט, דעם סיי-ערען פערשער טאכטער.

— חולדה, חולדה! לאז הערען פון דיר! — שרייט ער.

קיין תשובה איז נישט געקומען. שטיל, ווי עס וואלט גארנישט געווען גע-שעהן, איז זיך דער טיף ווייטער געפלאפען.

די רעטונג איז אבער געקומען פון א גאנץ אונגערעכטער זייט.

אין דער צייט, ווען חולדה האט איינגעזעהלטען דאס פערד, מיר זיך איינגעקוקען איינס וואונדער-שענעם שפיל פון וואסער-פאל, איז נישט ווייט פון איהר געשטאנען א הוימוקסיגער מאן, א-געלעגנט אויף א בוימ, ער איז געווען ארים גע-קליידעט, געטראגען גאנץ אלטע, כמעט פער-פולטע מלבושים, אבער זיין ליכטיג איינסטאקראטיש געזיכט האט ער-הערענאט וועגען זיין ווייטליכען שטאט; זיינע פינגערליגע אויגען און אינטעל-געטען אויסזעהען — וועגען זיין חכמה און די איידעלע געזיכט-צוגען — וועגען זיין ריין און לויטער הארץ.

ער איז געשטאנען און אבסערווירט דאס מיר-דעל, האט בעמערקט, ווי זי איז צו צום וואסער, און שפעטער ווי ס'פערד צוואמען מיט די רייטער-זענען אהין אריינגעפאלען. ווי דער פיל פון בויגען האט ער שטעלענדיג זיין אייגען לעבען און גע-פארהן זיך געווארען צו הילף דער טויטקענדער. זיינע גענוג מוסקולירטע הענד האבען זיך געשיקט בעוואוינען און וואסער, מאכענדיג פלאץ פאר זיין קערפער. ער האט דאס מיינעל אפגעפליגט אויף זיינע אקסלען, ארויסגעווארען זי אויף דער יבשה. האט זי אייבערגעלייגט אויפ'ן גראז, אונטער דעם שטאט פון א האלעסן טענעבאיים, צווישען שמעק-דיגע רויזען.

איינציגווייז האט חולדה אנגעוויזען קומען צו זיך, און ווען זי האט אויפגעפערט איהרע אויגען, איז זי געווארען שטארק ערשטוינט, נישט וויסנדיג, ווי אזוי זי קומט דא אהער. האט זיך געפיהלט שוואך, און גאנץ שויל האט זי אנגעוואוינען: — מיין רעטער! דו האטט מירן לעבען גערא-ט

מיט א גאלאפ פון די שטאט-מוזיקען. ביי איהר זייט, איז געפארהען איהר קוין, משה. חולדה איז געווען יונג און שטארק, שטאלץ איז זי איינע געזעסען אויפ'ן פערד, מאכענדיג פער-שידענע וואונדערליכע שטיק. אס האט זי דאס הייד-געיאגט מיט'ן גאנצען כוח, לאזענדיג משה'ן פון היינטען, צוריקגעקומען, אויסגעפירט מיט'ן קוון עטליכע ווערטער און ווידער פערשוואונדען. אבער איינע, האט זי זיך מעהר נישט בעווייזען, אנטשטא-דערווענען איהר פנים, האט ער דערהערט איהר שטימע: משה, משה! פון נאך דא אהער, ווייל איך דיר ווירען אפזעלעס, וואס דיינע אויגען הא-נאך קיינמאל נישט געהאט דאס גליק צו זעהן: שבעל האט ער זיך געלאזט לויפען. נאכ'ן קלאנג פון איהר שטימע, דער וועג איז געאנגען פארג אויף. חולדה האט איהם געוואלט ווירען אס-דעם וואסער-פאל, וואס גיסט זיך פון בארג, אריינ-ברומעריי. די שטאלעלען פון דער וועג האבען אויס-דעם וואסער איין שטיק גאלד, וועלכעס צוגע-קעלט און צושפרייט זיך בשעת דעם לויפען. וואס פאר הערליך פערזענלעכע צייטונג.

משה האט אבער חולדה'ן נישט געטראפען. איידער ער האט געווייזען צו איהר צוגעקומען, איז מיט דעם מיינעל געשעהן א טראגישער פאר-פאל: דאס פערד, אויך וועלכען זי איז געריטען, האט זיך דערייטקען, ס'איז שטעהן געבליבען אויף די אונטערשטע צוויי פיס, און א קריגע וויילע ארים האט עס זיך צוואמען מיט דער רייטערין געפיען אין וואסער.

זי האט אפגעלאזען די לייצען. די וואסער-וואלען האבען זי אפגעווארפען פון זאטעל. חולדה איז אראפ און וואסער. אבער זי איז באלד צוריק אריינגעוואונען. דער שליער, וואס האט פער-זאמט איהר פנים, האט זיך איינע אפזעקע-רוקט, ס'האט זיך צעווארפען איהרע הערליכע גאלדענע לאקען אין אונטערגענג.

זי האט זיך נאך עטליכע מינוט געראנגעלט מיט די כוואלעס. האט זיך אנגעכאפט אין א שויר-דער טיף, האט אריינגעשלאפען דאס רעטונגס-ברעט פון איהרע הענד, פערטראגענדיג זי צו דעם ארט, ווי ער גיסט זיך אין ים אריין. חולדה האט זיך געזעכענט פאר א פערלעכענע. און אפגעשטען האט זיך משה דעריבערענטער צום ארט פון געשעהנעס, זיינע אויגען האבען גע-

אברהם אבן עזרא — וועמען איז נישט בעקאנט די דאָרף הערליכע גע-שטאלט אין דער יודישער געשיכטע. שוין פיל זעהר פיל איז וועגען איהם און זיינע וויסנשאפטליכע ארייטען גע-שרייען געווארען. אויך אין "היינעס פאלקסבלאט" איז בשעת געווען געוויקט אפצוטיקעל וועגען איהם און דער סעריע געשטאלטען פון דער גאלדענער עפאכע" אין שפאניען.

אבער נישט וועגען דעם געזעט אונז ווייט אין דער דאָרף ארייט. צייט דעם אבן עזרא אין זיין לעפען, ווי ארם יעדער געוואלד פערזענליכקייט, האט דאס פאלק געוועט און געשניטען פער-שידענע אינסטרעמאנטע לעגענדען, וואס זענען היסטאריש נאך נישט פערשטענ-שטעלט געווארען. די דאָרף לעגענדען, וואס האט זענען נאך די פרייטע מאסען וועגי-פערקאנט, זענען פערשיינען פון דיר-פילפאזן אין דער פארם פון אנהער-צעהלונג, וואס איז דורך אונז פון העב-רעאש בעארייט געווארען אין יודיש-געמערקונג פון איבערזעצער.

האפיעטע 1

אנאנפעקאנטער ראשעוועט דאס לעבען פון ר' יהודה הלוי'ס מאכטער

אין איינעם פון די פריהלינגס-טעג פון יאר 1145. די זון האט געשיינט, דער טאג איז געווען א הערליכער, א מילד ווענטעל האט געבלאזען, צו-געפערדיג אנגענעמקייט. אבער אין שטאט קאר-דאווא, האט מען זיך נישט גוט געפיהלט. א דיקע, הויכע מוידע האט זי אונטערגעוואלט פון אלע זייטען, אזוי, אז זי וואלט נישט געקענט אריי-נדינגען. די איינוואוינער האבען גענומען נאך ליכט-לויט און האבען עס נישט געהאט. זענען א סך אדער ארויס אויסער די גרעניצען פון דער שטאט, כדי צוגעניסען פון גאטס שיינקייט אויף דער שוים פון דער נאטור.

אויך חולדה, די איינציגע טאכטער פון ר' יהודה הלוי, ראטעפער פון קעניג אלמאנא, דעם אכטען, האט איינס טאג זיך אויסגעקליבען א ליכט-סערעלע, מיט געשווינדע פיסלעך, ארויסרייטענדיג

וואו נעמט מען אויף.. שבועות?



ער שטער יוד: אסער ווייסט וואו מ'זעט אויף שבועות?
צווייטער יוד: וואס ווייסט אויף שבועות, און אויף פסח האסטו שוין?
ער שטער יוד: אויף פסח ווייסט אויף שוין, אז אויף קדשה נאר, פון וועגן נעמט מען אויף שבועות!...

וואס מען זאגט פאר'ן לעצטן

משה ווייסט אזוי א רשע, א צאנזער, א גראשען צדקה גיט ער נישט, ארעמע אלמנות, שיעור ער האט רחמנות, רייסט יידיש ווי ער האט פון די ביינער, פארמאגט אויך ער מוהל, און צאנזער פאר א טובה — מיט שטייגער.

וואס מ'שרייבט נאכ'ן טויט

יודא ליגט יידישע ווייסע בערגאבען, ער ליכטיגטן גרענץ זאל האבען, ער האט פאר'ן לעצטן נאך צדקה געגעבען, נאך צדקה געגעבען, און ער געווען אביראקעל! און ער געווען ער, דער פריער, פון יין ומשומר, און גלייכטייט לייען א שטיקלעך!...

און ווער צו די דייטשע פעסטונגען!

אויף די וועג פון די דייטשע פעסטונגען, וואפען די ווייניגסטען אויפגעהויבען פארמאגטן: די יידן, אזוי אז דער איינציגער פערבאטען, אזא און ווער צו א פערסטע, וואס קאן יוד שטעלען נאר גענען יידען.

זשאנעראל — מ. גראמער
א ראדע קשיא צו דער ערשטער סדר-נאכט
וואס איינציגסטער זאגט, אז ער האט דער ווייניגסטע פון די רעוויזאנטען, און מאי גראס-וואס זאגט, אז ער האט דער ווייניגסטע-קאמאנדיר, און דאס א קשיא, ווי אזוי איין מעגליך 2 ווייניגסטע-מאגליכע?
אין דער מיינונג — ווי אזוי איין מעגליך 2 ווייניגסטע?

הויפט און מרד

מ'זאגט פערשטייב'ס איהם א ווייג און בערונגען צו פערבאטען:
סאזי די בלה נישט קיין שטעט, וואס די אבנער פיל דאלאציען.
געהט ארעק א גיט א קריגע, און ער פיהלט זיך ווי אין תפיסה:
סאזי דער ברוך אויסגעזאגט, און דאס ווייבעל — און א מאמעל...
סאזי די הופה לאנג געווען שוין וואס די כוונה ליגט געשריבען: אויסגעלאזט זיך דער, "וואס" און דער, "מיר", און געפליבען...
א. קליעלדא.

דירינג

וואלט היטלעך נישט געווען ביי דער מאכט סטענדינג, וואסלעך די יידען אין דייטשלאנד איהם געהאט — דייט!
וואס און געווען לאנד געווען איין טרוי-פערדיאן די לאנדער קהלה האט איהן דער, מקוה אויף אסקא גאט אויף געהאט — דייט! דער אליטער, לוי-לאקאטל אויף פל, וואסלאשעשט אויף גע-דיט!
א. סך א סך זאכען וואסלעך מיט געזאגט דייט, און דאס וואס וואס קיינמאל נישט דייט!...

מבוא פון יאדר 1933

דעם צפירע, בנימ, עירוב, דעם גאנצע וועלט איין ווייסט און וואל, וואס נישט דער קלאג נאך פון משפט דעם צפירע.
דעם צפירע, עירוב, בנימ, און געוועזענע כל המדינות, און פערזענלעכע חסיד' דער צפירע.
בנימ, עירוב, בנימ, שוין, סוויטע דאס בנימ, עירוב, און גרין, נישט קיין גאנצען, נישט קיין מאה דעם צפירע.
פיר, ארבע, חושר, כבוד, ווער עס וויל גיט אונז קליקעס, פאלש די וועלט, פאלש אליע חרות, מבוא בבורות.

נעפער געשוואלען געווארען

זאג מיר, ווערער, וואס איז געוועזען מיטן פערזענלעכע פון דער דליגטיקייט, ער האט דאך עפעס געקוקט, וואס געשוואלענע בויך? די ווייניגסטע נישט? ער האט דאך ארעאפער-שלייפער 100 פון מבוא.

הומאר
סאטירע

די קינדעס

צוואנציגשטעלע פון אג — נעל
לכבוד פסח
ביילאגע צום נייט פארשטעלונג 86
מאנאט, דעם 10 אפריל 1933

קשיאות אהן א הירדען



פאטער: אויף אייערע "קשיאות" קען איר אייד ליידער, מיינע ליבע, "טעכטערלעך", קיין הירדען נישט געבען!...

האסטו זיך שוין פערזעהען מיט אנ'עלעגאנטען פרייהקריגס-הויט?

9 פיעטריקאווער 9, טעל. 230-08, M. RAPOPORT

וואו מען בעקומט אלערנייעסטע איסלענדישע, ווי אויך אינלענדישע היטען איז אלע קוואליטעטען פון די נייעסטע פיליגער ווי איבעראל! פאסאנען און פארבען. פיליגער ווי איבעראל!

פון אלטער געלב



א פישונטע מעשה

דערהערט אונז סרעוהליכקייט פון פייער, דאכט זיך היימיש, און ס'דערמאנט איהם עפעס, א מושי-טויער אהונג פון עפעס איבערלעבונגען. עפעס שווימט זיך ביי איהם אין בלוט, עפעס פלאגטערט זיך ביי איהם אין מוח, האמונטע און שווערע, ווי קלעצער, שלעפט זיך עס צו דער צונג, לסוף איז ביי איהם ארויסגעקומען אונז זאגנדיש: — ווייסט זיטעלע, איך וועל דעם קאפאליש-מאכען. דאכט זיך, נעמען, א זאקע צווישן, און דו וועסט איהם שוין נישט אויספירען אויף שטייה. — וואס טוט זיך מיט דער? און ווער וועט אונז נעמען אויף דערהערט? — ענטפערט זי, און אלץ איז איהר אויך עפעס אומדאג אין בלוט. חנה'ס אויגערען זענען גראד אזוי שארף, ווי איהרע אויגערען. שיקט זי קורם יודלען און געוועלבעל צו זיין, נאך דעם בעט זי דאס בעט און רופט זיך אן: — ווייסט וואס, היינט לעהנט איך דערווייל אביסעל צו, ביז איהר וועט אהיימגעהען. ער, א בארישקייט, כוועל איבערהאלטען די פאר שעה.

ווערען. נישט וועגנער מיה האט עס געקאסט צו פערשעפען, וואס מען דארף: א דירה, א בעט, א קישען. אבער ווי אויף להכעיס חנה'ן, האט זיך אפ-געשטעלט די צרייט, ס'איז נישטא פונדאנען צו צאהלען ס'דערהערט. האט מען געמוזט אויף ביי-טאג פערדינגען די שטוב א היטעל-מאכען און זיך מוזען א באצען טאג, ביז ערלך בינאכט, זיין אמאל דא, אמאל דארט. — אונזערע פאלטען האלץ געגא, צינדט זי אן א שטיקעל קיין, ליגט שוועל אין קיך צייין, איין שטיקעל האלץ איבערן אנדערען, איהר פנים איז אפגעקאסטען מיט גליהר-וויסען ליכט און זי קוקט אזוי אין קיך צייין, ווי זי וואלט בעשואוירען דאס פייער, וועט זי אויס, ווי עפעס א פייער-היטעלען און אומאומענדישער תפלה פון זייער לעס געשיכטען. באלד פלאמט עס אויף, אין דער ליימענער קיך הייבט אן קנאקען און פינקען צו-לויפען זיך און ווערען נישט.

שפעטער האט קאפאל געמוזט אוועקפאררען, איבערלעבונג דיטעלען מיט א פילע שאנק ביכער און מיט א לייגקייט אין הארץ. און ס'איז נישטא קיין מאמע, און א שוועסטער א מאמע. — וואס קען מען טון? — ס'ידען אפשר חיים. חיים איז יודעלע געוועלען, א גרויסער, רויע-האריגער יונג. אבער ער איז כלל נישט געראטען אין קאפאלען — גראב ווי זאקל-וועטען, — האט חנה אפגעפסקנט. — פונדעסטוועגען וועט ער נאך וויסעלען נישט וועלען. און יונג, ווי ער, האט ליב א זויב אויף די וואג. — אבער ער האט א גוט-הארץ, נישט אמת? — א גוט, אבער אומאומענדישע. — מיה, מיה, אומגעוויינען מיה, האט חנה גער-לייגט אויסגעלייכען דעם געשמאק פון איהר שוועלער און איהר געוועלען, און זי זאלען זיך געפאלען.

און מען עפענט די טיר בלייבט מען שטיין אויף עטליכע טרעפלעך, וואס פיהרען צו אראפ צו און יודעל דעם וועטגלייכער אלטער שטוב צייין. און מחמת סיי דער שטוב-בעשטאנד מיט די מאשינען, סיי די וועטע האבען אומאומענדישע, אומגעשטימטע בעסארינגען, דאכט זיך אויס, און מען איז צווייגעפאלען אין עפעס א פערציטשער, ליי-מערער הייל. די מאשינען שטייען, איינגערעקט אין שווארצע דעקשטיכער, ווי ברמאן'ס, די פרייע-איינעם ליגען קאלט, מיט די בייכער צייין, ווי די הונגעריג-איי-געשלאפענע קינדער. און גוטע צייטען זינגען די מאשינען ביים פענסטער מיט ארייט, יעצט וועט דאס דאס הויך-געוועד: — יודעל, דער באפעכט, זיין ווייב חנה, זיין שוואגער חיים און היימיס ווייב זיטעלע, וואס איז חנה'ס שוועסטער. צו שפילען אין קארטען איז פינסטער, פיפקעט מען מאכאקע און זיטעלע דע-זיילט חידושליכע געשיכטען וועגען ווילדע, אויסערלישע חיות און טאג-נייטש געשעהענישען. זיטעלע שוועסטער חנה, פלינק, קלוג — א קליינער, ברוינהויטיגער טייערעל, שטעלט זיך אויף צו מאכען א פייער אין דער ליימענער קיך. זי שפאלט א שטיקעל האלץ מיט א האק-מעסער סדאכט זיך איהר אויס, און זי גייט קאכען א גאר געשמאק באטערטען, נישטערט זיך באלד אויס, אבער זי קען זיך אלץ נישט צווייגעפאלען פון זייער רעיונות. זי שפאלט אפ פאטקלעך האלץ, זיטעלע, די שוועסטער איהרע וועט א צושטראהלעך, זי ווארט אויף קאפאלען, דעם איידעלען חבר, פון ענטער, האט לאזט אלע מידען אן א זיט פאר זיטעלעס מינדסטען געגעלעך. און אט קומט ער, דערהערט אלעמען זיין קיהלע האט אויך גוט-אונדען און וועט זיך צום טיש. ער פלעגט זיטעלען ברענגען ביכער אונטער שראגען די אין שטאלע, ווייסע פינגער פון וועל-כע ס'ריינט זיין איידעלקייט און מאכט פול זיטעלעס מידעלעך הארץ.

זיטעלע פערשעהמט זיך אביסעל פאר איהר שוועסטער, אבער חנה מאכט זיך שטיל און אומ-בעמערקט צווישן. דאס פייער אין קיך קנאקט, פונקען, צולוי-פען זיך, לייכטען א ריגלעך, ווי קליינע רויטע שטעינדלעך, און ווערען צו נישט אין דער פינס-טעריש.

DOKTOR H. WOLKOWSKI

צעגענליאנג 4, טעל. 216-90
ספעציעל-ארצט פאר הויט-און ווענערישע קראנקהייטען, מענער-שוועכע, אלע ארט צאנז ליזען, עלעקטראטעראפיע, בעהאנדלונג מיט קווארק-שטראלען.
נעמט אן פון 8-2 און פון 5-9 אונדער.
בעזונדער ווארט-צימער פאר פרויען.

מאנא-הינא-טעאטער

Casino

היינט און פאלגענדע טעג!

איז שאטל פון קרייז

גרעסטער פילם פון מיסטער פון די רעוויסערען
פראדוקציע „Paramount“, געשאפן אויף גרונד פון דער עפאכע פון נעראן
אין די הויטראטען:
Claudette Colbert
Elissa Landi, Frederik March, Charles Langton
7500 טאמאטיסטען, דער דאזיגער מאנאמנטלער פילם וועט דעמאנסטרירט ווערען אויסשליסליך אין קינא „CASINO“, פיעטריקאווער 67.

און מען עפענט די טיר בלייבט מען שטיין אויף עטליכע טרעפלעך, וואס פיהרען צו אראפ צו און יודעל דעם וועטגלייכער אלטער שטוב צייין. און מחמת סיי דער שטוב-בעשטאנד מיט די מאשינען, סיי די וועטע האבען אומאומענדישע, אומגעשטימטע בעסארינגען, דאכט זיך אויס, און מען איז צווייגעפאלען אין עפעס א פערציטשער, ליי-מערער הייל. די מאשינען שטייען, איינגערעקט אין שווארצע דעקשטיכער, ווי ברמאן'ס, די פרייע-איינעם ליגען קאלט, מיט די בייכער צייין, ווי די הונגעריג-איי-געשלאפענע קינדער. און גוטע צייטען זינגען די מאשינען ביים פענסטער מיט ארייט, יעצט וועט דאס דאס הויך-געוועד: — יודעל, דער באפעכט, זיין ווייב חנה, זיין שוואגער חיים און היימיס ווייב זיטעלע, וואס איז חנה'ס שוועסטער. צו שפילען אין קארטען איז פינסטער, פיפקעט מען מאכאקע און זיטעלע דע-זיילט חידושליכע געשיכטען וועגען ווילדע, אויסערלישע חיות און טאג-נייטש געשעהענישען. זיטעלע שוועסטער חנה, פלינק, קלוג — א קליינער, ברוינהויטיגער טייערעל, שטעלט זיך אויף צו מאכען א פייער אין דער ליימענער קיך. זי שפאלט א שטיקעל האלץ מיט א האק-מעסער סדאכט זיך איהר אויס, און זי גייט קאכען א גאר געשמאק באטערטען, נישטערט זיך באלד אויס, אבער זי קען זיך אלץ נישט צווייגעפאלען פון זייער רעיונות. זי שפאלט אפ פאטקלעך האלץ, זיטעלע, די שוועסטער איהרע וועט א צושטראהלעך, זי ווארט אויף קאפאלען, דעם איידעלען חבר, פון ענטער, האט לאזט אלע מידען אן א זיט פאר זיטעלעס מינדסטען געגעלעך. און אט קומט ער, דערהערט אלעמען זיין קיהלע האט אויך גוט-אונדען און וועט זיך צום טיש. ער פלעגט זיטעלען ברענגען ביכער אונטער שראגען די אין שטאלע, ווייסע פינגער פון וועל-כע ס'ריינט זיין איידעלקייט און מאכט פול זיטעלעס מידעלעך הארץ.

דערהערט אונז סרעוהליכקייט פון פייער, דאכט זיך היימיש, און ס'דערמאנט איהם עפעס, א מושי-טויער אהונג פון עפעס איבערלעבונגען. עפעס שווימט זיך ביי איהם אין בלוט, עפעס פלאגטערט זיך ביי איהם אין מוח, האמונטע און שווערע, ווי קלעצער, שלעפט זיך עס צו דער צונג, לסוף איז ביי איהם ארויסגעקומען אונז זאגנדיש: — ווייסט זיטעלע, איך וועל דעם קאפאליש-מאכען. דאכט זיך, נעמען, א זאקע צווישן, און דו וועסט איהם שוין נישט אויספירען אויף שטייה. — וואס טוט זיך מיט דער? און ווער וועט אונז נעמען אויף דערהערט? — ענטפערט זי, און אלץ איז איהר אויך עפעס אומדאג אין בלוט. חנה'ס אויגערען זענען גראד אזוי שארף, ווי איהרע אויגערען. שיקט זי קורם יודלען און געוועלבעל צו זיין, נאך דעם בעט זי דאס בעט און רופט זיך אן: — ווייסט וואס, היינט לעהנט איך דערווייל אביסעל צו, ביז איהר וועט אהיימגעהען. ער, א בארישקייט, כוועל איבערהאלטען די פאר שעה.

ווערען. נישט וועגנער מיה האט עס געקאסט צו פערשעפען, וואס מען דארף: א דירה, א בעט, א קישען. אבער ווי אויף להכעיס חנה'ן, האט זיך אפ-געשטעלט די צרייט, ס'איז נישטא פונדאנען צו צאהלען ס'דערהערט. האט מען געמוזט אויף ביי-טאג פערדינגען די שטוב א היטעל-מאכען און זיך מוזען א באצען טאג, ביז ערלך בינאכט, זיין אמאל דא, אמאל דארט. — אונזערע פאלטען האלץ געגא, צינדט זי אן א שטיקעל קיין, ליגט שוועל אין קיך צייין, איין שטיקעל האלץ איבערן אנדערען, איהר פנים איז אפגעקאסטען מיט גליהר-וויסען ליכט און זי קוקט אזוי אין קיך צייין, ווי זי וואלט בעשואוירען דאס פייער, וועט זי אויס, ווי עפעס א פייער-היטעלען און אומאומענדישער תפלה פון זייער לעס געשיכטען. באלד פלאמט עס אויף, אין דער ליימענער קיך הייבט אן קנאקען און פינקען צו-לויפען זיך און ווערען נישט.

שפעטער האט קאפאל געמוזט אוועקפאררען, איבערלעבונג דיטעלען מיט א פילע שאנק ביכער און מיט א לייגקייט אין הארץ. און ס'איז נישטא קיין מאמע, און א שוועסטער א מאמע. — וואס קען מען טון? — ס'ידען אפשר חיים. חיים איז יודעלע געוועלען, א גרויסער, רויע-האריגער יונג. אבער ער איז כלל נישט געראטען אין קאפאלען — גראב ווי זאקל-וועטען, — האט חנה אפגעפסקנט. — פונדעסטוועגען וועט ער נאך וויסעלען נישט וועלען. און יונג, ווי ער, האט ליב א זויב אויף די וואג. — אבער ער האט א גוט-הארץ, נישט אמת? — א גוט, אבער אומאומענדישע. — מיה, מיה, אומגעוויינען מיה, האט חנה גער-לייגט אויסגעלייכען דעם געשמאק פון איהר שוועלער און איהר געוועלען, און זי זאלען זיך געפאלען.

און מען עפענט די טיר בלייבט מען שטיין אויף עטליכע טרעפלעך, וואס פיהרען צו אראפ צו און יודעל דעם וועטגלייכער אלטער שטוב צייין. און מחמת סיי דער שטוב-בעשטאנד מיט די מאשינען, סיי די וועטע האבען אומאומענדישע, אומגעשטימטע בעסארינגען, דאכט זיך אויס, און מען איז צווייגעפאלען אין עפעס א פערציטשער, ליי-מערער הייל. די מאשינען שטייען, איינגערעקט אין שווארצע דעקשטיכער, ווי ברמאן'ס, די פרייע-איינעם ליגען קאלט, מיט די בייכער צייין, ווי די הונגעריג-איי-געשלאפענע קינדער. און גוטע צייטען זינגען די מאשינען ביים פענסטער מיט ארייט, יעצט וועט דאס דאס הויך-געוועד: — יודעל, דער באפעכט, זיין ווייב חנה, זיין שוואגער חיים און היימיס ווייב זיטעלע, וואס איז חנה'ס שוועסטער. צו שפילען אין קארטען איז פינסטער, פיפקעט מען מאכאקע און זיטעלע דע-זיילט חידושליכע געשיכטען וועגען ווילדע, אויסערלישע חיות און טאג-נייטש געשעהענישען. זיטעלע שוועסטער חנה, פלינק, קלוג — א קליינער, ברוינהויטיגער טייערעל, שטעלט זיך אויף צו מאכען א פייער אין דער ליימענער קיך. זי שפאלט א שטיקעל האלץ מיט א האק-מעסער סדאכט זיך איהר אויס, און זי גייט קאכען א גאר געשמאק באטערטען, נישטערט זיך באלד אויס, אבער זי קען זיך אלץ נישט צווייגעפאלען פון זייער רעיונות. זי שפאלט אפ פאטקלעך האלץ, זיטעלע, די שוועסטער איהרע וועט א צושטראהלעך, זי ווארט אויף קאפאלען, דעם איידעלען חבר, פון ענטער, האט לאזט אלע מידען אן א זיט פאר זיטעלעס מינדסטען געגעלעך. און אט קומט ער, דערהערט אלעמען זיין קיהלע האט אויך גוט-אונדען און וועט זיך צום טיש. ער פלעגט זיטעלען ברענגען ביכער אונטער שראגען די אין שטאלע, ווייסע פינגער פון וועל-כע ס'ריינט זיין איידעלקייט און מאכט פול זיטעלעס מידעלעך הארץ.

און מען עפענט די טיר בלייבט מען שטיין אויף עטליכע טרעפלעך, וואס פיהרען צו אראפ צו און יודעל דעם וועטגלייכער אלטער שטוב צייין. און מחמת סיי דער שטוב-בעשטאנד מיט די מאשינען, סיי די וועטע האבען אומאומענדישע, אומגעשטימטע בעסארינגען, דאכט זיך אויס, און מען איז צווייגעפאלען אין עפעס א פערציטשער, ליי-מערער הייל. די מאשינען שטייען, איינגערעקט אין שווארצע דעקשטיכער, ווי ברמאן'ס, די פרייע-איינעם ליגען קאלט, מיט די בייכער צייין, ווי די הונגעריג-איי-געשלאפענע קינדער. און גוטע צייטען זינגען די מאשינען ביים פענסטער מיט ארייט, יעצט וועט דאס דאס הויך-געוועד: — יודעל, דער באפעכט, זיין ווייב חנה, זיין שוואגער חיים און היימיס ווייב זיטעלע, וואס איז חנה'ס שוועסטער. צו שפילען אין קארטען איז פינסטער, פיפקעט מען מאכאקע און זיטעלע דע-זיילט חידושליכע געשיכטען וועגען ווילדע, אויסערלישע חיות און טאג-נייטש געשעהענישען. זיטעלע שוועסטער חנה, פלינק, קלוג — א קליינער, ברוינהויטיגער טייערעל, שטעלט זיך אויף צו מאכען א פייער אין דער ליימענער קיך. זי שפאלט א שטיקעל האלץ מיט א האק-מעסער סדאכט זיך איהר אויס, און זי גייט קאכען א גאר געשמאק באטערטען, נישטערט זיך באלד אויס, אבער זי קען זיך אלץ נישט צווייגעפאלען פון זייער רעיונות. זי שפאלט אפ פאטקלעך האלץ, זיטעלע, די שוועסטער איהרע וועט א צושטראהלעך, זי ווארט אויף קאפאלען, דעם איידעלען חבר, פון ענטער, האט לאזט אלע מידען אן א זיט פאר זיטעלעס מינדסטען געגעלעך. און אט קומט ער, דערהערט אלעמען זיין קיהלע האט אויך גוט-אונדען און וועט זיך צום טיש. ער פלעגט זיטעלען ברענגען ביכער אונטער שראגען די אין שטאלע, ווייסע פינגער פון וועל-כע ס'ריינט זיין איידעלקייט און מאכט פול זיטעלעס מידעלעך הארץ.

און מען עפענט די טיר בלייבט מען שטיין אויף עטליכע טרעפלעך, וואס פיהרען צו אראפ צו און יודעל דעם וועטגלייכער אלטער שטוב צייין. און מחמת סיי דער שטוב-בעשטאנד מיט די מאשינען, סיי די וועטע האבען אומאומענדישע, אומגעשטימטע בעסארינגען, דאכט זיך אויס, און מען איז צווייגעפאלען אין עפעס א פערציטשער, ליי-מערער הייל. די מאשינען שטייען, איינגערעקט אין שווארצע דעקשטיכער, ווי ברמאן'ס, די פרייע-איינעם ליגען קאלט, מיט די בייכער צייין, ווי די הונגעריג-איי-געשלאפענע קינדער. און גוטע צייטען זינגען די מאשינען ביים פענסטער מיט ארייט, יעצט וועט דאס דאס הויך-געוועד: — יודעל, דער באפעכט, זיין ווייב חנה, זיין שוואגער חיים און היימיס ווייב זיטעלע, וואס איז חנה'ס שוועסטער. צו שפילען אין קארטען איז פינסטער, פיפקעט מען מאכאקע און זיטעלע דע-זיילט חידושליכע געשיכטען וועגען ווילדע, אויסערלישע חיות און טאג-נייטש געשעהענישען. זיטעלע שוועסטער חנה, פלינק, קלוג — א קליינער, ברוינהויטיגער טייערעל, שטעלט זיך אויף צו מאכען א פייער אין דער ליימענער קיך. זי שפאלט א שטיקעל האלץ מיט א האק-מעסער סדאכט זיך איהר אויס, און זי גייט קאכען א גאר געשמאק באטערטען, נישטערט זיך באלד אויס, אבער זי קען זיך אלץ נישט צווייגעפאלען פון זייער רעיונות. זי שפאלט אפ פאטקלעך האלץ, זיטעלע, די שוועסטער איהרע וועט א צושטראהלעך, זי ווארט אויף קאפאלען, דעם איידעלען חבר, פון ענטער, האט לאזט אלע מידען אן א זיט פאר זיטעלעס מינדסטען געגעלעך. און אט קומט ער, דערהערט אלעמען זיין קיהלע האט אויך גוט-אונדען און וועט זיך צום טיש. ער פלעגט זיטעלען ברענגען ביכער אונטער שראגען די אין שטאלע, ווייסע פינגער פון וועל-כע ס'ריינט זיין איידעלקייט און מאכט פול זיטעלעס מידעלעך הארץ.

און מען עפענט די טיר בלייבט מען שטיין אויף עטליכע טרעפלעך, וואס פיהרען צו אראפ צו און יודעל דעם וועטגלייכער אלטער שטוב צייין. און מחמת סיי דער שטוב-בעשטאנד מיט די מאשינען, סיי די וועטע האבען אומאומענדישע, אומגעשטימטע בעסארינגען, דאכט זיך אויס, און מען איז צווייגעפאלען אין עפעס א פערציטשער, ליי-מערער הייל. די מאשינען שטייען, איינגערעקט אין שווארצע דעקשטיכער, ווי ברמאן'ס, די פרייע-איינעם ליגען קאלט, מיט די בייכער צייין, ווי די הונגעריג-איי-געשלאפענע קינדער. און גוטע צייטען זינגען די מאשינען ביים פענסטער מיט ארייט, יעצט וועט דאס דאס הויך-געוועד: — יודעל, דער באפעכט, זיין ווייב חנה, זיין שוואגער חיים און היימיס ווייב זיטעלע, וואס איז חנה'ס שוועסטער. צו שפילען אין קארטען איז פינסטער, פיפקעט מען מאכאקע און זיטעלע דע-זיילט חידושליכע געשיכטען וועגען ווילדע, אויסערלישע חיות און טאג-נייטש געשעהענישען. זיטעלע שוועסטער חנה, פלינק, קלוג — א קליינער, ברוינהויטיגער טייערעל, שטעלט זיך אויף צו מאכען א פייער אין דער ליימענער קיך. זי שפאלט א שטיקעל האלץ מיט א האק-מעסער סדאכט זיך איהר אויס, און זי גייט קאכען א גאר געשמאק באטערטען, נישטערט זיך באלד אויס, אבער זי קען זיך אלץ נישט צווייגעפאלען פון זייער רעיונות. זי שפאלט אפ פאטקלעך האלץ, זיטעלע, די שוועסטער איהרע וועט א צושטראהלעך, זי ווארט אויף קאפאלען, דעם איידעלען חבר, פון ענטער, האט לאזט אלע מידען אן א זיט פאר זיטעלעס מינדסטען געגעלעך. און אט קומט ער, דערהערט אלעמען זיין קיהלע האט אויך גוט-אונדען און וועט זיך צום טיש. ער פלעגט זיטעלען ברענגען ביכער אונטער שראגען די אין שטאלע, ווייסע פינגער פון וועל-כע ס'ריינט זיין איידעלקייט און מאכט פול זיטעלעס מידעלעך הארץ.

גרויסע אנטי-היטלער-פערזאנלעכקייט

פון דער פערזאנלעכקייט פון די פוילישע פערזאנלעכקייט פארן שוין פון לאנד

עס זענען געהאלטען געווארען גאנץ עטליכע רעדעס, און דערנאך איז אנגענומען געווארען א צענטשערעכענער רעזאליציע, צום סוף פון וועלכער עס ווערט געזאגט:

— „אונזערע שונאים הערלעכע מיד, אז דעם קאמף, וואס מ'האט אונז אנגעווארפן אויפן געפירט פון קולטור, ווירטשאפט, נאציאנאליטעט — געהערט מיט אן, און מיר וועלען איהם פיהרען ביזן פולן שטענדיגען זיג.“

די פערזאנלעכקייט האט געטראגען א זעהר שטארק מיטן באקאנטער.

און צוקערניס אלע דייטשע אויסגאבען, דערווייז טרעטן פון די פאבריקען אלע דייטשע אונטערטאנען, צוהויבען אַנטי-היטלעשע קאמפאניע דורכ'ן ראדיא. די גאנצע אקציע — האט פולק, וואלאווסקי דערקלערט — מוז געהערט ווערען אין דערלאזבארע גרעניצען, אָבער אַרגאניזירט מוז זי ווערען אַזוי שטארק, אז דער היטלעריסם זאל דערפיהלען, און דאס איז נישט קיין שליסלדיגע פלאנלעך, און אַ שטריקענער פיהר, נאך אַ הערליכער אקציע פון אַ גרויס פולק, פאר וועלכען דער היטלעריסם זאל מוזען אַ ציטער טון!

10 איבערפריהד איז פארגעקומען אַ גרויסע מירגער-פערזאנלעכקייט (אָנפירן 2000 מאן), אין דעם זאל פון דער „רעסורסא“, קילנסקיעס 123. די פערזאנלעכקייט האט געפערט דער לייטער מואלבינסקי, וועלכער האט אין קורצע ווערטער אונטערגעשריבען די פערזאנלעכקייט פון דער אונטערגענומענער אקציע געבען די באַרפאטישע מעטאָדען פון היטלער'ס בנוגע די פוילישע מירגער אין דייטשלאנד.

אלס הויפט-רעפערענט איז אַרומגעטראָגען דער פולק, וואלאווסקי, וועלכער האט באַראַקטירט זינט דעם מהות פון היטלעריסם, די פערזאנלעכקייט פון דייטשלאנד, די פויליש-דייטשע ווייט-שאַפטיכע בעציהונגען און דערנאך אויף די לעצטע געשעהענישען אין דייטשלאנד, וואו די היטלעריס טען קאנטערען פאליאקען אין זייערע קאנצאמעס שוין נאך דערפאר אליין, ווייל זי רעדען פויליש. לסוף האט ער אנגעוויזען, אז פאר דעם פאש, וואס מ'האט דאָרט פאליאקען, דאָרף מען געבען 10 צוריק, פאר די אָנפאלען אויף פאליאקען און פוילישע יידען — האט ער דערקלערט — פארן שליסען די פוילישע שולען, מוזען מיר ענטפערען מיטן צומאָל — כען די דייטשע שולען, מען דאָרף באַקאממען די דייטשע סחורות, אַוועקגענומען פון די קינאקען.

נעכטיגע אנטי-היטלער-דעמאנ-סטראציעס אין לאדז

אפיציעלע האמוניקאס

צו, בעת'ן פונדערייטיגען די דעמאנסטראציעס איז געווארען געווארען פון המון א שטיין, וועלכער האט עטוואס בעשעדיגט דעם דייטשען מלוכה-עמבליעם.

אַ צווייטע גרופע דעמאנסטראציעס איז אַוועק אויף פעטריקאָווע 86, וואו עס געפינט זיך די דרוקעריי פון דער „פרייער פרעסע“ און צוגעטראָפֿען צום דעמאָלירען די דרוקעריי. אויף דעם דאָזיגען אָרט, וואָס געפינט זיך אין צענטער שטאָט האָט זיך דאָן גראָד געפֿינט אַ גרויסע צאָהל שפּאַצירענדיגע, וועלכע האָט זיך אָנגעשלאָסען אין דער דעמאָלירען דער גרופע. פאליציי וואָס האָט זיך פון סאַמע אַיב דערפריה אָן געפונען אויפן אָרט האָט זיך מחלוק'ן בלייבן שטענדיג וואָס פֿונעם המון לכתחילה נישט גע-קאָנט אָפהייסען פאר דער דעמאָלירונג. די אונטער-שטיצונגען אָבער פון דער פֿוס- און רייטער-פאליציי וואָס איז באלד אָנגעקומען האָט צוריקגעשטעלט די צורונג.

אין דערוועלטער צייט האָט זיך אַ צווייטע גרופע דעמאנסטראציעס אָנגעקראָנען אין בנין פֿונעם דייטשען גימנאזיום אויף קאָשטשוסקי ראָג וואָס האָט, וואו זיי האָבען אויסגעהאַקט די שווערן און דעמאָלירט די אייגנעם פון עטליכע צימערען. אויף דאָ איז פאליציי תיכף אָנגעקומען און צוריק געשטעלט די צורונג.

הויך מוז זענען אויסגעהאַקט געוואָרען די שוין בען אין דעם ביכער-געשעפט פון ערמאָנען, אויף פעטריקאָווער גאַס און אין די טירען פון דער „באָק ספּולעק געמיינעקען“.

עס זענען פֿערייכטע געוואָרען דייטשע ביכער אין דעם געשעפט פון ריפּערטין אויף גלובבא-גאַס עס איז אַרומגע-געריסען געוואָרען אַ שילד אויף פעטריקאָווער 109 מיטן אויפשריפט „לאָדזער פּאָלקס-צייטונג“ און אין דריי ערטער פון שטאָט זענען פֿער-ניכטע געוואָרען דייטשע צייטשריפטען אַזוי צייטונגס-פערקויפער.

אין שייכות מיט די אויבערגעפירטע פאראן לען האט פאליציי פעהאלטען העכער צעהן פערזאנלעכקייט אין זיך צוזאמגעקומען די אומגיסטראטיווע מאכט, די געזיכטס-און פאליציי מאכט, וועלכע פיהרען אַנציעריגש צאליספארישונג.

דעם אויבענאן וויסאצקיס טעזע

א פייערליכע אקאדעמיע צוליב דעם 8-טען יאהר-מאנ פון דער ערעפנונג פון דער העברעאישער אוניווערזיטעט אין ירושלים

אין צוזאמנהאנג מיט דעם 8-טען יאהר-טאג פון דער ערעפנונג פון דער העברעאישער אוניווערזיטעט אין ירושלים, אָרענטס איין די לאָדזער אָבטיילונג פון דער געזעלשאַפֿט פון פריינד פון דער העברעאישער אוניווערזיטעט אין ירושלים, דאָנערשטאג א' דחלה"מ פסח, דעם 13 אפריל אַ פייערליכע אקאדעמיע.

די אקאדעמיע וועט פאָרקומען אין זאל פון שטאַט-ראַט, מיט רעפערעטען וועלען אַרומפֿער-טען: אַדו. א. לעווינסקאָו פון וואַרשא, ד"ר מ. בראַנשטער, ד"ר מ. ברוידיא און ד"ר א. טאָרעקאווער.

אין דעם אַרטיסטישען טייל וועלען אַנטהיל זמען די העברעאישע דראַמאַטישע סטודיא און דער כאָר „שיר“ אונטער דער לייטונג פון פראָט י. פֿיביש.

Dr. Z. RAKOWSKI
ספעציאַליסט 55
אירען, נאָו, האָלן און לונגען-קראַנקהייטען
11 ליסטאפאד 9 (קאָנסטאַנטין)
טעל. 81-127
שפּרעכסטונדען פון 12-2 און פון 5-7
נעהמט אויך אַן אין לעשטיגע זגערונגער 17
11-1 און פון 3-2 נאָכט

דער „לעבסיקאז פון יודישע טעאטער“

1000 שושפילער 600 פאמאגראפיעס און בילדער	א האנט דער פריינמליכקייט פון דעם ניו-יארקער „פארווערטס“ האט דאס נייע פאלקסבלאט אנשטאט 6 דאלאר	בלויז 10 זלאטעס
--	---	-----------------------

די מעגליכקייט צו געבן 50 פון אירע ליינער אנאונסירענעוויינליכען פרעזענט לכווד פסח

בלויז פאר 10 גילדען
אנשטאט 6 דאלאר, קאן מען היינטיגע וואך בעקומען דעם ערשטען באנד פון
זלמן וילבערצווייג'ס „לעקסיקאז פון יודישע טעאטער“



יעקב נאדריין
דער רעפארמאטאָר פון יודישען טעאטער — זאָנט: יודיש טעאטער פון זיין וועלטליך אין גייס

אברהם נאלדפארדען
דער גרינדער פון יודישען טעאטער זאָנט: יודיש טעאטער פון זיין ווייט

דער גאנצער קאמף צווישען די צוויי נעסטאָרען פון יודישען טעאטער, דאס לעבען פון 1000 יודישע שוויטלעך, רעזיסטאָרען, דראַמאַטורגען, קריטיקער, קאמפאָזיטאָרען, דעקא-ראַטאָרען, דירעקטאָרען, בדחנים, בראַדערוינגער, פּויליש-שפּילער — שפּילעלט זיך אָפּ אין דעם רייך-אילוסטרירטען ערשטען באַנד פון זילבערצווייג'ס „טעאטער-לעקסיקאן“.

דער „לעקסיקאן פון יודישען טעאטער“ איז ביי אַינע נישט געווען צו בעקומען אין פֿילען, דאס בוך האט ביי אַינע געקאסט 6 דאלאר. אַינע קאן מען עס צו-נעמען מיט 3 קופאָבעז פון „פאלקסבלאט“ בעקומען נאר פאר 10 זלאטעס.

שניידט אויס דעם קופאָן, קאנט איהר אין דער אַדמיניסטראציע פון „פאלקסבלאט“ בעקומען דעם „לעקסיקאן“ נאך פאר 10 זל.

קופאז נומער 3
דער בעזיצער פון דעם קופאן בעקומט פאר 10 זלאטעס דעם
גרויסע פאלקסבלאט-פרעזענט
דעם ערשטען באנד פון „לעקסיקאן פון יודישע טעאטער“.

מאנאט
10
י
ניסן תרצ"ג

אפריל
זון-אויסגאנג 4.58
זון-אונטערנג 6.19

צוגאב-פאבאר-האמיסעס

(2) צוגאב-פאבאר-האמיסעס אָפּטירען גע-וועהנליך דעם 15 און 16-טען פון יעדען חודש. דעם היינטיגען 15 וועט די צוגאב-פאבאר-האמיסעס פ.ק.א. לאָדז-שטאָט 1, טראָץ „וויקלא סאבאטא“ אָמטירען נאָרמאַל פאר די פאבאר-האמיסעס פון 2, 3, 5, 8, 9, און 11 פאליציי-קאמ-טאריאסען.

די צוגאב-פאבאר-האמיסעס פ.ק.א. לאָדז-שטאָט 2 וועט אָבער אָמטירען דינסטאָג דעם 18 ד.ח. פאר די פאבאר-האמיסעס פון 1, 4, 6, 7, 10, 12, 13 און 14 פאליציי-קאמטאריאסען.

עס דארפֿען זיך צושטעלען די יונגעלייט פון 1911 און עלטערע, וועלכע האָבען זיך לעת עתה פאר דער קאמיסע נישט געשטעלט, און האָבען נישט רעגולירט זייער מיליטער-דינסט.

א קוואַרט וויין Nr. 8 פון דער פירמע „פראַגראַט“ פאר 2.80 זל.

אכטונג, הארטי-פאביטיקעס!

די שטאַטישע סטאַראַסטווע איז מורע, אז אין שייכות דערמיט, וואָס עס דערנעהנטערט זיך דער טערמין פון צעניצען די צייטווייליגע קארטי-פאביטיס 568 פרעמער אויפ'ן רעכט צו וואו נאך אין פוילען — טרעט זי צו צום אַרומגעבען יעדע קארטי-פאביטיס. און צום פראַקטיגירען דעם טערמין פון אַרומפאָהרען פון פוילען.

אַלע בירגער פון פרעמדע מלוכות, אָדער ביי וועלכע די בירגערשאַפט איז נישט פעסטגע-שטעלט דארפֿען אָנגעבען ענטשערעכנדע ביטעס אין דער סטאַראַסטווע — שפעטענס 3 טעג אידער זייערע פעסער אָדער קארטי-פאביטיס גייען אויס. די וואָס וועלען די ביטעס נישט אָנגעבען צום טערמין וועלען בעשטראַפט ווערען מיט בע-צאָהלען 3.000 זלאַטעס, אָדער מיט'ן אַרומגע-זיקס ווערען פון פוילען.

אפטייען

היינטיגע נאכט-דיזשורען
(2) היינט ביינאכט דיזשורען: י. קאפ-וואָוסקי (נאָוואַמיעסקא 15), ס. טראַוואָוסקי בושעווינער 56, מ. ראָזענבלום (שרומיעסקא) 21, מ. באַרטשעווסקי (פיעטראָווער 95), י. קלעווא (קאָנסטא 54), ז. טשינסקי (ראַקשינינער 53)

א באַטייגקע וויין Nr. 6 פון דער פירמע „פראַגראַט“ פאר 1.60 זל.

3 יודישע מידלעך פער'סמט פון גאז

(2) אין דער וואוינונג פון באַשע ראָזע (ווערשער 28) זענען נעכטען ביינאכט געשלאָפֿען: די 24-יאָהריגע באַשע ראָזען גושא. דאָס 17-יאָה-ריגע דינסטמיידלעך אַנדזשע בערגמאן און די 46-יעהריגע טראַניאָ דאָלפערן.

אין דערפריה האָט מען צו זיי געמוזט אַרויס-רוּפֿען פאָנאָטאָווע, ווייל דאָס דינסטמיידלעך האָט פערגעסען צו פערדערען דאָס גאָז-רעהרעל אין דער קיך און זיי זענען אַלע שווער פערטשאַדעט געוואָרען.

די ראָזען מיט דער בערגמאן האָט מען אין אַ בעוואוסטלאָזען צושטאנד אָפּגעפיהרט אין ראָדע-נאָשטער שפיטאַל.

וועלכעסטמארדען

(2) נעכטען האָט אין איהר וואוינונג אויף מאַדאָווא 15 אויסגעטראָנקען עסיג-עסענץ די 38-יעהריגע קאזשימירעץ יאָנקאווסקא.

אויף קאָנאָווע 14 האָט „איינגענומען“ עסיג-עסענץ די 27-יאָהריגע יאָנינע פֿאַבריאַקא.

מען האָט די אָפּגעפיהרט אין שפיטאַל.

וויסאצקיס טעזע פון אדראם-גויטם

פֿעטריקאָווער 21

72222

גרויסער יום-טוב-פראגראם! בעדייטענדסטער פילם פון דער געגענווארט!

אונגעוועהנליכע געשיכטע פון דער ליבע פון א רוסישער סטודענטקע

לויט דער בעריהמטער ערצהלונג פון CLAUDE ANET

פון דער פראנצויזישער פראדוקציע

"ARJANA"

אין דער טיטעראלע: די גרעסטע יודישע טראגיקערין אין דער וועלט די בעריהמטע

Elżbieta Bergner

רעזשי: PAWEŁ CZINNER פראדוקציע: Nero-Pathé-Nathan PARYŻ

דער דאזיקער פילם איז די מענטשליכע מעדלעך וועט נישט פעהיג צו אמת'ער ליבע, ריינע ליבע - אמת'ע ליבע - דריממעלט אין הארץ פון יעדען מעדעל.

נייע קרעאציע פון עלזשביעטא בערגנער

די בעריהמטע יודישע איינפאכע אישע טראגיקערין פון עלזשביעטא בערגנער איז בעקאנט דעם פילם-פובליקום פון א רייע פרעכטיגע עקסאקראציעס וועט, האט ווידער געשאפען א נייעם געגענוועזענעם געזיכטיש פון א ליכטיגער סטודענטקע, די ראלע "אריאנא" איז אונז וואונדערבאר פערקערט דורך קונסט.

נישטא קיין לעבעז אהז ליבע

אזוי ווי באהרגט איז פארן קערפער, אזוי ווי למט פאר די לונגען, אזוי איז ליבע אונאונבעדיגט נשמה.

אויסרענדישע פרעסע-שטימען וועגען פילם "אריאנא"

שער טראגיקערין עלזשביעטא בערגנערס שפילען אין "אריאנא".
"TIMES"
"די יודישע טראגיקערין עלזשביעטא בערגנער האט בעוויזען צו בעהערשען די נשמות פון די צווייטע און מיטגעייסען ווי אין דערהויבען ביו די נישט דערגרייכבארע הויכקייטען פון אמת'ע קונסט. דער פילם - "אריאנא" איז א אונגעוועהנליכע רעוועלאציע אויפ'ן געביט פון קלאגיקא-קונסט."

עפאכע-מאכענדיגע קרעאציעס.
דאס ענדיגט זיך דאס אקטיאיישע שפיל אין עס הויפט זיך אן דאס לעבען אליין מיט איהרע לייזען און פריידען.
"MATEN"
"פון דער פיגור וואס איז אזוי יונג מידלעזיש שלאגט צו אונז א הארציגע און ליכטיגע פאליע פון געפיהל.
עס איז גארנישט קיין וואונדער וואס דאס פאר בליקום מיט שפאנגען און הארציגען מיטגעפיהל ווערענדיגטען פונם יעדען ציטער פון דער יודישער

סובטעלער אקטיאיישער קולטור וואס ווייזט דער נייער פילם א.ב. "אריאנא" מיט דער אונגעוועהנליכער ליכער יודישער טראגיקערין עלזשביעטא בערגנער אין דער הויפט-ראלע.
יעטועדע ביואנסירונג פונם שפיל וועט געווען אזוי מייסטערהאפט געוועזען, אז די הענט אליין ווילט זיך אפלאזען.
מיר זאגען פאראויס אז "אריאנא" וועט אויף לאנג האבען א פערדינסטען ערפאלג.
"TEMPO"
"די יודישע טראגיקערין און איהר פארטנער זענען אונגעוועהנליכליך, זיי שאפען אין "אריאנא"

"THE MORNING NEWS"
שרייבט וועגען "אריאנא":
"די יודישע טראגיקערין עלזשביעטא בערגנער האט אונז ענטפלעקט די סודות פון דער פילען נשמה.
דאס וויקליכע און אזוי סובטעלע און פרעכטיגע שפיל האט מען שוין לאנג נישט געזעהען אויפ'ן שפראך.
די יודישע טראגיקערין עלזשביעטא בערגנער האט געפיהלט א פולען טראגומף.
"KINEMATOGRAF"
וואס קאן א גרויסער טאלאנט צוזאמען מיט

ווערט דעמאנסטרירט היינט אויף טעגליך "ARJANA" מיט א קאלאסאלעז ערפאלג - 1 טעז קלאנג - הינא - טעאטער - 20 נארוטאוויטש

דער נעכסטער פראגראם פון קינא "SPLENDID" איז די גרויסע ליבעס-דראמע א.ב. נ.

"לערנ מיד אים ליבעז"

אין וועלכען דער שטענדיג רייצענדער אויף מיטרייסענדער RAMON NOVARRO פערשופט מיט זיין וואונדער-בארער שטייג און שפילען אין די איבריגע ראלען MADGE EVANS i RALPH GRAVES

איז ניי רעמאנירטעו זאל פון
„מאנטייפער“

43 זאכאדניא 43



לאדער יידיש האמעראל-טעאטער
„אראראט“

קינסטלערישע לייטונג: משה בראדערזאן

היינט, מאנטאג ווערט נישט געשפילט

צום
ערשטען
מאל
איז לאדן

מארגען, דינסטאג, (ערשטער טאג יום-טוב) 2 פארשטעל:

12 א זייגער א פריהמארגען-פארשטעלונג אוי 4 א זייגער נאכמיטאג

מיטוואך, (צווייטער טאג יום-טוב) 3 פארשטעלונגען:

4 א זייגער נאכמיטאג, 7⁴⁵ און 9⁴⁵ אווענד

צום
ערשטען
מאל
איז לאדן



מירלינג

פון משה בראדערזאן און דוד הערמאן
געזאנג-שפיל אין 2 טיילען 8 בילדער

רעזשי: דוד הערמאן

רייזעלע - ליוא שראסבערג
געסטל-רעקלאמע ראמא שאכעט
קאנדוקטאר - יחיאל אלטמאן

ש. גאלדשטיין
יואל בערנמאן
זידי ליאנא

רבי
רעזערענד
דיטוואק
לעמקעלע דאק
טערקישע רעקלאמע
שרעטעלע

מארווינא ראפער
(שיינע מרים)
שמעלקע קנעפל ש. דושינאן
בעריש זעכל ד. בירנבוים
חי' שרה מאשע פעטערמאן

ראלען-פערטיילונג
ד.

דעקאראציעס: קאראל היילדער. מוזיק: הערץ רובין.

פאסטארטוס, פרייקארטען אין הנחה-בילדעטען אונגלייטען בילעטען צו בעקומען ביי דער קאסע פון פעאטער.

ראדיא-פראגראם

מאנטאג, ד. 10-טען אפריל 1933

11.40 פרעסע-איבערויכט, 11.50 מעטעאָר-רעפּאָרט, 11.57 צייט-סיגנאַל, 12.05 טאָג-פראָגראַם, 12.10 קאָנצערט, 1.20 מעטעאָר-ראַדיאָ, 3.10 עקספּאָרט קאָמוניקאַט, 3.15 ווירטשפּאַטליכער קאָמוניקאַט, 3.25 לויט-פליה און נעגענאָג, 4.25 דעקציע פראָגנאָזיש, 5.00 קאָנצערט, 5.55 טאָג-פראָגראַם, 6.00 פאָר-לעזונג, 6.20 ידעוּת, 6.25 לייכטע מוזיק, 7.00 פערשידענעס, 7.20 קאָמוניקאַט פון דער האַנדלס-קאָמער, 7.30 אוידיצע, 7.45 ראדיאָ-פּרעסע, 8.00 פּאָס-קעסטל, 8.10 קאָנצערט, ספּאָרט, 8.50 קאָנצערט, 10.00 מוזיק, 11.00 קאָמוניקאַטע.

אויסלאנד

5.25 מאַסקוואַ - אָפּערע, 7.45 לאַנדאָן - קאָנצערט, 8.00 פאָריז - אָפּערעטקע, 8.00 בורג-פּעשט - סימפּ, קאָנצערט, 9.00 ווייט - קאָנצערט, 9.10 בערלין - סימפּ, קאָנצערט, 9.40 דאָווענאָר - קאָמ. קאָנצערט.

דינסטאג דעם 11 אפריל 1933

8.55 פון דער מלוכה-לאַפּערע, 11.40 פרעסע-איבערויכט, 11.50 מעטעאָר-רעפּאָרט, 11.57 צייט-סיגנאַל, 12.05 טאָג-פראָגראַם, 12.10 קאָנצערט, 1.20 מעטעאָר-ראַדיאָ, 3.10 עקספּאָרט קאָמוניקאַט, 3.15 ווירטשפּאַטליכער קאָמוניקאַט, 3.25 לויט-פליה און נעגענאָג, 3.30 קאָמוניקאַטע, 3.35 צווישען ביכער, 3.50 גראַמאָפּאָן-פּלייען, 4.20 פארלעזונג, 4.40 פארלעזונג, 5.00 קאָנצערט, 5.55 טאָג-פראָג-ראַם, 6.00 פארלעזונג, 6.20 ידעוּת, 6.25 לייכטע מוזיק, 7.00 פערשידענעס, 7.20 קאָמוניקאַט פון דער האַנדלס-קאָמער, 7.30 ספּלייטשטאָן, 7.45 ראדיאָ-פּרעסע, 8.00 קאָנצערט, ספּאָרט, 8.45 ליטעראַרישע פערטעל-שער, 11.10 קאָמוניקאַטע.

אויסלאנד

8.00 בויסעל - קאָמפּאָזיטאָרען-קאָנצערט, 8.30 בערן - אָפּערע, 8.30 לאָזאָן - אָפּערע, 8.45 בורג-פּעשט - קאָמפּאָזיטאָרען-קאָנצערט, 9.00 פאָריז - אָפּערעטקע, 9.00 לאַנדאָן - סימפּ, קאָנצערט, 9.50 קאָפּענאָגען - אָפּערע.

מיטוואך דעם 12 אפריל

11.40 פרעסע-איבערויכט, 11.50 קאָמוני-קאָט, 11.57 צייט-סיגנאַל, 12.05 טאָג-פראָגראַם, 12.20 גראַמאָפּאָן, 1.20 קאָמוניקאַט, 3.10 עקס-פּאָרט-קאָמוניקאַט, 3.15 ווירטשפּאַטס-קאָמוניקאַט, 3.30 כראָניק, 3.35 פראָגראַם פאר קינדער, 4.00 גראַמאָפּאָן, 4.20 פארלעזונג פאר מאַטיוויסען, 4.40 פארלעזונג, 5.00 מוזיק-קאָנצערט, 5.40 רע-פּערט, 6.00 פארלעזונג, 6.20 ידעוּת, 6.25 מוזיק, 7.00 פערשידענעס, 7.20 קאָמוניקאַט פון דער לאַדער האַנדלס-קאָמער, 7.30 פּעלייטשטאָן, 7.45 ראדיאָ-פּרעסע, 8.00 קאָנצערט, 10.00 אוי-דיצע, 10.15 טאָג-מוזיק, 10.40 רעסענראַט, 10.55 קאָמוניקאַטע.

אויסלאנד

3.15 דאָווענאָר - סימפּ, קאָנצערט, 6.30 מאַסקוואַ - קאָנצערט, 6.35 מיכעל - אָפּערע, 7.35 ווייט - סימפּ, קאָנצערט, 8 בויסעל - קאָנצערט, 9 בערלין - קאָמער-ראַל-קאָנצערט.



הילפם קייט לטובת לינת-החודים

די גרויסע הילפס-קאָמיטע, וואָס עס ווערט פון יאָהרען-לאַנג געפיהרט פון "לינת החודים" און אלעמען בעקאנט. דער קימפּעטאָרין - קליניק און אַמבולאַטאָריום ברענגען הילף טויזענטער אַרומע קראַנקע.

בפרט אין דער אינצידענט קרויז-ציט פער-נעהמט דער "לינת החודים" דעם אויבערן-גאָר-שען די לאַדער-פילאנטראָפישע אינסטיטוציעס. לידערן לידער די דאָזיגע וויכטיגע אינסטי-טוציע איבער אַ שווערען פינאנציעלען קרויז, און אויב דאָס יודישע לאָדו וועט נישט ענטגעקומען מיט באַלידער הילף, דאָרט דעם "לינת החודים" אַ סכנה, וואָס ס'וועט אין דער ערשטער ריז טרע-פער די טויזענטער אַרומע קראַנקע, וועלכע ווער-טען זיך אַהין טאָגס-עגליך באַך הילף. מיר זענען אין דער האַפנונג אַז די יודישע בעפעלקערונג וועט ווי געהעריג אָנשטעלן די דאָזיגע אַקציע און זיך וואַרעם אָנשטעלן אויף די אַרומפא-דערונגען דורך אונזער צייטונג און פון זיין זייט אויך אַרומפונען דורכן "יידעס פאָלקסבליט" קרובים און בעקאנטע, וועלכע וועלען אַזוי אַרומ ווייטער-פירען די הילף-קייט לטובת די טויזענטער אַרומע ווייטע קראַנקע.

פינקס פראָדאָ פאָלדאָיאָו 10 ענטפערט דעם ווייטע-פירענעם י. דענעשטיין מיט 15 זל. און רופט צוויי:

- ה. פּיטקאָווסקי, אַלעקסאַנדריסקאָ 12,
- ר. וויינמאַן, באָרוואָוויטשאַ 56,
- א. ווייזן, פּעטריקאָווער 185,
- מ. ענגעל, אַל. 1 מאָ 16,
- י. הערשקאָוויטש, אַלטע-מאַרק 5,
- י. הערשבערג, פאָלדאָיאָו 68,
- ו. ציטרין, פאָמאָרסקאָ 19,
- ל. קאָן, פאָלדאָיאָו 11,
- דוד צוקערמאַן, נערושער 5,
- מ. שניצער, פאָמאָרסקאָ 76,
- ד. לעווין, באָוואָמייענסקאָ 21,
- ח. פּיטקאָוויטש, קאָפּעלענאָ 5,
- ש. באָנאָטער, ליפאָוואָ 55 ענטפערט י. הילף,
- א. גילדער, און רופט צוויי:

פירמע בלאַהשטיין, פּילדסדסקיענאָ 72,
מ. דזשאָלדאָווסקי, פּילדסדסקיענאָ 70,
ש. ראָסעטע, פּעטריקאָווער 39,
לעאָן ווישליצקי ענטפערט דאָס באַנק-הויז י. הירשבערג מיט 5 זל. און רופט צוויי:

- דעם דיר. ש. מענדעלזאָן, באָוואָמייענסקאָ 4,
- ו. גולוב, פּיראָמאָוויטשאַ 4,
- ב. וויינבערג, ליפאָוואָ 12,
- ח. ווערדיגער, פּילדסדסקיענאָ 54 ענטפערט דעם ווייטע-פירענעם י. הירשבערג מיט 10 זל.

גוטע צמורים
אהו אלכאהאל
1.50 זל. אקווארט
צו בעקומען ביי דער ווייט-פירמע
בארדיין
אנה: מענדל בארנשטיין
30 נאוואמייענסקא 30

גרויסע נדרים-אקציע פון קרן-סימט אין די שוועלען און בתי-מדרשים

אויף דעם היינטיגען פסח האָט דאָס דירעק-טאָריום פון קרן סימט ליטוואַ פראָקלעמירט אַ גרויסע נדרים-אקציע אין אלע שוועלען און בתי-מדרשים. אין צוזאָמענהאַנג דערמיט האָט דאָס קק"ל ביוּרָאָ פּינאָדערנעשקט צירקולאַרען צו אלע גבאים אין די שוועלען, אַז זיי זאָלען זיך בעמיהען דאָס דריי-מאָנאַטליכע זאָלען בעת וייער עולה לתורה מנדר זיין לטובת דעם יודישען נא-עראַנאַל-פאָנד.

פאר פרייער עליה קיין ארץ-ישראל

אַ גרויסען אינטערעס האָט אַרומגעוועזען אין שטאָט דער מאַסען-מיטונג, וועלכער ווערט איינגעפירט אין ענגלישען זאָל וואָל. 1-טער מאָנאָ (2) מיטוואָך, דעם צווייטען טאָג פסח, 10 טריה דורך די פּאָד-ציון (צ. א. ס.) וועגען פרייער עליה קיין ארץ-ישראל. אויפ'ן מיטונג טרעטען ארויס די ה"ה ד"ר ה. בערגער, א. ביאליאָ פאָלקסי פון וואַרשע, ד"ר א. טארטאָווער, 7 לעווין, כ. ראַזינאָוויטש א. אַנר.

פסחדיגע "מילי-מיליאָנען" די יום-טוב-פארשטעלענונגען אין "ארצא"ט

דער יום-טוב ספּעקטאַקל פון אונזער לאַדער "אַרצא"ט איז דור הערמאָנס אויסגעצייכענטע אויפ-פיהרונג פון דער צענדליגער און צענדליגער גע-אָנגס-קאָמעדיע א. א. "מילי-מיליאָנען". דער דאָזיגער בוסטער ספּעקטאַקל אין וועלכען עס פערזענליכע זיך דער גאנצער אַרצאָ-אָנאָמאָמל (מאָלינג) ראַפּעל, שיינע-מיינס, ליווע שלאָספּעריג, מאַשע פּעטערמאַן, לילי לאַנאָ, שמעון דזשיאַן, דוד ביינבוים, שמואליק גאלדשטיין, יואל בערגמאַן (א. א.) און א. גייטס פאָרן "אַרצא"ט און פאר די פיל פרייער וועגן.

יודיש-טעאטער פילהארמאניע

דער יום-טוב רעפּערטואַר אין פילהארמאניע: דינסטאָג דעם ערשטען טאָג פסח ווערט געשפילט מיט משה ליפמאַן אין זיין קרוינ-ראַל די בעריהמטע פּרעסע פון וויליאַם שטעפּער, "האָמלעט", מיטוואָך 2-טער טאָג יום-טוב פייטאָג 4 א זינגער, דאָס כלימאָר, אָווער 9 א זינגער צום ערשטען מאל אין לאָדו די קאָמישע אָפּערעטקע, אַ מויד אַ מויד, לעצטע גאסטשפיל פון טעאטער "פארייניקטע אקטיאָרן" אין סטאָראַ.

פערבלאנדזשעס יונגעלע

אַ יונגעל 5 יאָר אַלט געהט אַנגעזאָן אין אַ ברייך פאָלשענעל און אַ ווינטער-הילף זאָגט אַז ער ווילט בעריש מילער, דער פאָטער הייסט נחמה, געפערט זיך ביים צייטונגס-פּערקויפער פּעטצייג, אַנדזשעט 23.

Dr. med. HALTRECHT
ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט-און געשלעכטס קראַנקהייטען
פּיעטריקאָווער 10, טעל. 245-21
נעמט אָן פון 8 בון 11 פרייה, פון 1-2 מיטאָג און פון 5-9 אָונט, זונטאָג פון 10-11 מיטאָג
אַלע אַרעט אַנאָליזען
פאַר-אַרבייטמאַכענע לעשטיגע פרייזן

DR. MED. Z. LEWINSON
כירורג
אַריינאָמער פון שפּיטאַל אויף דרעוונאָוסקא נעהמט יעדן פּאַציענט
פּיעטריקאָווער 86, פראָנט 2, שטאָק פון 3-5 נאָכט, 0821

Lek. dent. S. LIBERMAN
11. ליסטאָפּאָד 46, טעל. 172-06
נעהמט אָן פון 7-4 נאָכמיטאָג, פון 9-7 אָווענד - זענען די פרייזען בעריי-טענער פערסענלעכערט.

Dr. med. A. ROTTER
ספּעציאַל-אַרצט פאַר אינערליכע און קינדער-קראַנקהייטען וואַרשע
אַלטשטאָט 15, טעל. 166-15
נעהמט אָן פון 7-30 אָווענד.

פּוּכּהאַלטעריע
אייןפאַכע און דאָפּערמטע איטאַליענישע און אמעריקאנישע
י. י. יודיש-שרייבער און רעכענען דערן אויך יודיש-ברויטליך פאר 25 זל. מיט אַ קורצער טעג-מאָדע און פערלויף פון 1 חודש 15 זל. בלויז יאָשן-שרייבער און שרייבן 3 וואָכען ניר 6 זל. הייליגסטיינא 50, מוזע-אויפגעבן 1-טער שט. מיר ערשטליך אויך קארעספּאָנדענץ, האַנגי-דעלס-אָרומשטעלן און ספּענאַנאָאָיער.
פאַר די וואָס ענדונגען פּוּכּהאַלטעריע און קאָ-רעפּאָרענען - ספּענאַנאָאָיער אַומיסט.

Dr. med. L. BERMAN
צענדעליאָנאָ 15, טעל. 149-07
ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט-און געשלעכטס-קראַנקהייטען, מענער-שוועכע-פּערהאַנדלונג און סעקסועלע בעראַטונג
נעמט אָן פון 8-11 פרייה און 4-8 אָווענד, זונטאָג פון 9-1 בייטאָג.
פאַר אַנגעבליכע-לעזע-לעזענע-פרייזען.

שמענדאָ אויף ראַנער
די וועלט-בעקאַנטע פּעסעט פראָנצויזישע און איטאַליענישע

ברירעו-גרעזער
פּינאָקלעז און נעמליכע אָפּטישע אַר-טיקלען אין אָפּטישן מאָנאָזיין פון

שמעון אירבאָר
פּיעטריקאָווער 33, טעל. 22223
קויסטירט פון יאָהר 1894

לעגאנטע דאמעז און הערעז!!!

L. FRIEDLAND, Łódź
15 CEGELNIANA 15, TEL. 171-41

אין דער הייז-ראלע דער נאכפאלגער
פון **LON CHANEY**

שייף

הויפט נאר
די עלטגאנטסטע
און בעסטע



וועלכע בעזיצט צום איינציגן פרייהייט און זיכער-סעזאן די נייסטע קראציעס פון
דאמעז. הערעז און קינדער-שייף צו בעדייטענד פערלעכערטע פרייעז. סאלידע בעהאנדלונג

KARLOFF „MUMJA“

היינט צום לעצטן מאל! 2-טע וואך פון רעקארד-ערפולג!

איינע צו זעהען! נור ביי אונז! די לאמאלע ווייזט אויפ'ן ארם פון פערברעכער! דאס פובליקום האט די מעגליכקייט צו זעהען
די אינטערסירענדע סצענעס פון ריטא גארנאנדא פראצעס. ערקלערטע פרייעז פון די פלעצער. אויסער'ן פראגראם: צייכונגס-נראטעס.
מארגען - גרויסע פרעמיערע! „אונטער דער פערטיידיגונג“

Grand-Kino

אנהייב 4 נאכט. שבת און זונטאג 12 בייטאג

Dzielný Wojak Szwejk

היינט און פאלג. מעג!

אונטערזעהליכע האמעדיע לויט דער בעקאנטער ערצהלונג פון **Jaroslav Hasek** היינט און פאלג. מעג!

LUNA

היינט צום לעצטן מאל! 2-טע וואך פון רעקארד-ערפולג!

איינע צו זעהען! נור ביי אונז! די לאמאלע ווייזט אויפ'ן ארם פון פערברעכער! דאס פובליקום האט די מעגליכקייט צו זעהען
די אינטערסירענדע סצענעס פון ריטא גארנאנדא פראצעס. ערקלערטע פרייעז פון די פלעצער. אויסער'ן פראגראם: צייכונגס-נראטעס.
מארגען - גרויסע פרעמיערע! „אונטער דער פערטיידיגונג“

METRO

Charles Farrell

היינט צום לעצטן מאל! 2-טע וואך פון רעקארד-ערפולג!

איינע צו זעהען! נור ביי אונז! די לאמאלע ווייזט אויפ'ן ארם פון פערברעכער! דאס פובליקום האט די מעגליכקייט צו זעהען
די אינטערסירענדע סצענעס פון ריטא גארנאנדא פראצעס. ערקלערטע פרייעז פון די פלעצער. אויסער'ן פראגראם: צייכונגס-נראטעס.
מארגען - גרויסע פרעמיערע! „אונטער דער פערטיידיגונג“

ADRIA

היינט צום לעצטן מאל! 2-טע וואך פון רעקארד-ערפולג!

איינע צו זעהען! נור ביי אונז! די לאמאלע ווייזט אויפ'ן ארם פון פערברעכער! דאס פובליקום האט די מעגליכקייט צו זעהען
די אינטערסירענדע סצענעס פון ריטא גארנאנדא פראצעס. ערקלערטע פרייעז פון די פלעצער. אויסער'ן פראגראם: צייכונגס-נראטעס.
מארגען - גרויסע פרעמיערע! „אונטער דער פערטיידיגונג“

Vivian Gibron, A. Steirnück

היינט צום לעצטן מאל! 2-טע וואך פון רעקארד-ערפולג!

איינע צו זעהען! נור ביי אונז! די לאמאלע ווייזט אויפ'ן ארם פון פערברעכער! דאס פובליקום האט די מעגליכקייט צו זעהען
די אינטערסירענדע סצענעס פון ריטא גארנאנדא פראצעס. ערקלערטע פרייעז פון די פלעצער. אויסער'ן פראגראם: צייכונגס-נראטעס.
מארגען - גרויסע פרעמיערע! „אונטער דער פערטיידיגונג“

LIRA

היינט צום לעצטן מאל! 2-טע וואך פון רעקארד-ערפולג!

איינע צו זעהען! נור ביי אונז! די לאמאלע ווייזט אויפ'ן ארם פון פערברעכער! דאס פובליקום האט די מעגליכקייט צו זעהען
די אינטערסירענדע סצענעס פון ריטא גארנאנדא פראצעס. ערקלערטע פרייעז פון די פלעצער. אויסער'ן פראגראם: צייכונגס-נראטעס.
מארגען - גרויסע פרעמיערע! „אונטער דער פערטיידיגונג“

די ריבע פון רבינ'ס מאכטער

OLGA CZECHOWA

היינט צום לעצטן מאל! 2-טע וואך פון רעקארד-ערפולג!

איינע צו זעהען! נור ביי אונז! די לאמאלע ווייזט אויפ'ן ארם פון פערברעכער! דאס פובליקום האט די מעגליכקייט צו זעהען
די אינטערסירענדע סצענעס פון ריטא גארנאנדא פראצעס. ערקלערטע פרייעז פון די פלעצער. אויסער'ן פראגראם: צייכונגס-נראטעס.
מארגען - גרויסע פרעמיערע! „אונטער דער פערטיידיגונג“

ERWIN SAJDEL i S-ka

היינט צום לעצטן מאל! 2-טע וואך פון רעקארד-ערפולג!

איינע צו זעהען! נור ביי אונז! די לאמאלע ווייזט אויפ'ן ארם פון פערברעכער! דאס פובליקום האט די מעגליכקייט צו זעהען
די אינטערסירענדע סצענעס פון ריטא גארנאנדא פראצעס. ערקלערטע פרייעז פון די פלעצער. אויסער'ן פראגראם: צייכונגס-נראטעס.
מארגען - גרויסע פרעמיערע! „אונטער דער פערטיידיגונג“

Karol Goepfert

היינט צום לעצטן מאל! 2-טע וואך פון רעקארד-ערפולג!

איינע צו זעהען! נור ביי אונז! די לאמאלע ווייזט אויפ'ן ארם פון פערברעכער! דאס פובליקום האט די מעגליכקייט צו זעהען
די אינטערסירענדע סצענעס פון ריטא גארנאנדא פראצעס. ערקלערטע פרייעז פון די פלעצער. אויסער'ן פראגראם: צייכונגס-נראטעס.
מארגען - גרויסע פרעמיערע! „אונטער דער פערטיידיגונג“

ERWIN SAJDEL i S-ka

היינט צום לעצטן מאל! 2-טע וואך פון רעקארד-ערפולג!

איינע צו זעהען! נור ביי אונז! די לאמאלע ווייזט אויפ'ן ארם פון פערברעכער! דאס פובליקום האט די מעגליכקייט צו זעהען
די אינטערסירענדע סצענעס פון ריטא גארנאנדא פראצעס. ערקלערטע פרייעז פון די פלעצער. אויסער'ן פראגראם: צייכונגס-נראטעס.
מארגען - גרויסע פרעמיערע! „אונטער דער פערטיידיגונג“

Starszy Felczer S. SUSZKIEWICZ

11 Listopada 15, tel. 155-45

היינט צום לעצטן מאל! 2-טע וואך פון רעקארד-ערפולג!

איינע צו זעהען! נור ביי אונז! די לאמאלע ווייזט אויפ'ן ארם פון פערברעכער! דאס פובליקום האט די מעגליכקייט צו זעהען
די אינטערסירענדע סצענעס פון ריטא גארנאנדא פראצעס. ערקלערטע פרייעז פון די פלעצער. אויסער'ן פראגראם: צייכונגס-נראטעס.
מארגען - גרויסע פרעמיערע! „אונטער דער פערטיידיגונג“

Doktor ŁAGUNOWSKI

powrócił Piotrkowska 70 i róg Traugutta Tel. 181-83.

היינט צום לעצטן מאל! 2-טע וואך פון רעקארד-ערפולג!

איינע צו זעהען! נור ביי אונז! די לאמאלע ווייזט אויפ'ן ארם פון פערברעכער! דאס פובליקום האט די מעגליכקייט צו זעהען
די אינטערסירענדע סצענעס פון ריטא גארנאנדא פראצעס. ערקלערטע פרייעז פון די פלעצער. אויסער'ן פראגראם: צייכונגס-נראטעס.
מארגען - גרויסע פרעמיערע! „אונטער דער פערטיידיגונג“